

גליון שיחת חברים מימי הנחל

י"ז ע"י
איחוד האברכים הצעירים דחסידי ברסלב ירושלים
"מורשת הנחל"

גליון מיוחד לרגל "שבת מירון" מורשת הנחל - אחו"ק תשע"ה גליון כ"ט

דבר השבת

אליך אברך יקר, ברעסלבער חסיד השותה ממימי הנחל נובע

מקור חכמה

אחדשה"ט וכט"ס

הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד.

בחסדו הגדול יתברך, זוכים אנו זה כמה שנים, להתאסף ולהתלכד יחדיו בצילא דמהימנותא דרשב"י - לשבת התאחדות והתנעלות - כלל אנ"ש הי"ו מכל קצוות הארץ. אורית הקודש שאין דוגמתה לא נמחית מאתנו, האחדות הנפלאה, ההתלכדות האמיתית בלב שלם, קיום עצות רביז"ל: חצות, הניעור בלילה, פאר טאג'ס, וותיקין, תפילה בכוח, זמירות, שמחה וריקודין ועוד ועוד בפשיטות גמור כרצון רביז"ל. השמחה הגואה והדיבורים הנלהבים כנחלי אש - כל אלו אינם יכולים להימחק מלבותינו.

אך כל אחד חושב בליבו, מי יתן ואזכה להמשיך הרגשות אלו, עבודות נפלאות אלו, שמחה אמיתית שכזו, לכל השנה כולה, איך אזכה לעשות כלים שעל ידם אקבל את השפע האלוקי הנמשך בשבת התאחדות זו.

עוברת שנה ועוד שנה, ובלב הרגשות עולים שוב ושוב אולי בשנה זו אמצא מנוח ומרגוע לנפשי השוקקת והצמאה, ואשאב מלא חופניים ממעייני הישועה - לכל השנה.

רבינו הק' ציוה עלינו על האחדות בין אנ"ש ביותר וכמאמרו ז"ל: רק אתם תחזיקו עצמכם ביחד, אז תהיו אנשים כשרים, ולא כשרים בלבד אלא אפילו צדיקים וטובים תהיו (חיי מוהר"ר ר"ח), וכידוע שהמשכת אור רבינו הק' תלויה הרבה באחדות שבין אנשיו, וכמו שמרגלא בפומיה של רלוז"צ ז"ל בשם ר' אברהם ב"ר נחמן ז"ל שהיה חוזר על אמרה זו בכל עת מצוא: "מיר ווייסן נישט וואס מיר וואלטן גיקענט מקבל זיין פון דעם רעבן, ווען מיר וואלטן זיך געהאלטן צוזאמען".

הבה נתבונן בסיפורו הק' (מעשה מזי בעטלירס) "ואלו הכת הנ"ל היה ביניהם אחדות גדול מאד, ולא רצו להתפרד זה מזה שקצתם ילכו אל האילן וקצתם ישארו, כי לא היו כולם ראויים לבוא אל האילן, כי לא נמצא ביניהם כי אם קצתם שהיו בהם מדות הנ"ל אבל השאר לא היו בהם אלו המידות. ועל כן נתעכבו כולם, עד שיהיו יגיעים וטורחים שאר אנשי הכת הנ"ל, עד שיהיו

בהם ג"כ המידות הנ"ל, כדי שיהיו כולם ראויים לבוא אל האילן. וכן עשו ויגעו וטרחו עד שבאו כולם לאלו המידות הנ"ל.

ובספרו הק' (ליקו"מ י"ג) "ורמיא גלא קלא לחברתה: חברתי, מי שבקית מידי בעלמא דלא שטפיתה, וניתי אנא ונחרבה - היינו, כשאח"כ, כשכל אלו הנפשות חוזרים מעיבור הנ"ל, וע"י הכלליות נתוסף בהם אהבה זה לזה, ואז מעוררין אלו לאלו ואומרים זה לזה ומזכירין זה את זה: אחי, שמא שבקת איזה מדה בעולם הזה, שעדין היא מושלת עליך ואין אתה יכול להתגבר עליה, וניתי אנא ונחרבה - היינו אסייע לך לכלות את המידה הזאת ממך, והשיב לו: פוק חזי גבורתא דמרך, שהוא החכם הנ"ל; ראה כמה כוחו גדול, דאפילו כמלא חוטא דחלא לית דעבר - פירש ר"ש: אפילו כמלא רוחב החוט לא יכולתי לצאת חוץ מן החול. פירוש: את שואלת אותי, שמא שבקתי מדה בעולם שעדין לא תיקנתי אותה - תדע חברתי, שעדיין אני משוקע בכל התאוות, ועדיין לא יצאתי מן החול אל הקדש אפילו כמלא חוט, ובדאי מי שהוא במדרגה כזאת, בודאי לית דעבר - היינו שאי אפשר לו לבוא לבחינות עיבור הנ"ל (עיי' זוהר ויקהל קצ"ה: רי"ג); ואעפ"כ, פוק חזי גבורתא דמרך - הינו כח החכם, שכל כך כוחו חזק, שאפילו נפש שלי העלה בעיבור עכ"ל.

כשנתבונן בדבריו הק' נראה בחוש את כוח האחדות שבין אנשיו, שכשזוכים להיות ביחד, וכל אחד חושב על חבירו, בזה ממשיכים על עצמינו את כוח הצדיק - דווקא ע"י שכולם יחדיו עובדים אותו יתברך, כולם ביחד יוכלו לשבר את התאוות, ויוכלו להגיע להאילן הגדול, שהוא כוח הצדיק - פוק חזי גבורתא דמרך.

ידועים דברי הרמב"ן זיע"א על הפסוק "מה תעירו ומה תעוררו את האהבה עד שתחפץ" - עד שתעשה כלי שהוא החפץ - שעל ידו תמשיך את התעוררות האהבה לזמן רב. הנלמד מכך שכדי ליכות להמשיך את אהבת השי"ת הנמשכת ע"י אהבה שבין אנשי הצדיק, הוא ע"י שעושים חפץ וכלי לעורר את האהבה.

לאחר התבוננות בכל הנ"ל, עלינו להתבונן מהו הכלי שע"י נוכל להחזיק את עצמינו יחד, שע"י ממשיכים את הצדיק בינינו, שע"י יעשה מאיתנו אנשים כשרים, צדיקים וטובים. רביז"ל בליקו"מ קמא (תורה ל"ד) ציווה "וגם צריך כל

אדם לדבר עם חברו ביראת שמים, כדי לקבל התעוררות בלבו מהנקודה שיש בחברו יותר ממנו, כמו שכתוב: "ומקבלין דין מן דין" ... והנקודה הזאת, הוא בחינת צדיק לגבי חברו והנקודה הזאת מאיר ללב חברו, הנקרא ואו. וכל הנקודות הללו, הינו הנקודה הנקרא פי ידבר חכמות, וגם הנקודה שיש בכל אחד מה שאין בחברו הם ענפים להצדיק, שהוא נקודה כלליות של כל ישראל לקבל מתחלה מהצדיק, אחר-כך יקבלו דין מן דין, וכל אחד יקבל מיניה וביה".

וכתב גאון עוזינו מוהרנ"ת זיע"א בלקוטי הלכות (הלכות תפילין ב' אות ד'): "כי נקודת צדיק הדור הנ"ל היא בחינת ראש מוחין כנ"ל בחינת נקודה העליונה הנ"ל ונקודה שכל אחד מקבל מיניה וביה זה בחינת נקודה התחתונה שהיא סמוכה אל הלב ומאירה לשם והמשכת ההארה מנקודה עליונה לתחתונה נעשה על ידי כלליות ישראל על ידי שנקשרין ונכללין זה בזה ומאירין זה לזה, על ידי זה יכול לקבל הארה נקודה התחתונה מנקודה העליונה דהיינו שהנקודה שאצל כל אחד ואחד בפרטיות מקבלת מנקודה העליונה שהיא אצל צדיק הדור, כי בודאי כל אחד ואחד בפרט, הוא רחוק מאד מצדיק הדור ואי אפשר לקבל ממנו רק על ידי כלליות ישראל על ידי זה נמשכת ההארה ואז יכול לקבל כל אחד ואחד בפרט גם כן".

וביתר שאת מדגיש מוהרנ"ת זיע"א בהלכות ברכות הראיה ושאר ברכות פרטיות (הלכה ה' אות ו') "ובפרט כשרואין את חבירו שיכולין לדבר עמו בפרוש מהתכלית. כי בכל עת שפוגעין באיזה אדם בפרט בחברו החביב עליו, צריכין תכף להזכיר את עצמו בתכלית העולם הבא, כי מהאדם יכולין להבין ולשמע ביותר רמזים שהם בחינת זכרון".

המורם מכל הנ"ל, שלקבל מנקודת הצדיק בפרטיות, אי אפשר, כי אם ע"י האחדות ושיחת חברים, שמדברים מתכלית עולם הבא, והוא הכלי שממשיך את התעוררות האהבה.

ברסלבער חסיד, טייערע ברודער!

כשאתה זוכה להשתתף בחבורות מידי שבוע, הינך נעשה חלק ומצטרף

לאותו כח עצום, כח הציבור, המשלים את עבודת ה' הפרטית, כדברי מוהרנ"ת זיע"א בליקוה"ל (קריאת התורה ו' לב') "אם אין אני לי מי לי וכשאני לעצמי מה אני ואם לא עכשיו אימתי. היינו עניין הנ"ל שצריכין שניהם דווקא לקרות בציבור ולהשלים פרשיותיו בפני עצמו כדי שעל ידי זה יזכה להיכלל בתוך נפשות הצבור הקדוש שזה עיקר בחינת קבלת התורה כנ"ל... וזהו... וכשאני לעצמי מה אני כי בודאי תורתו ועבודתי בעצמה אינה נחשבת. כי עיקר בחינת קבלת התורה שמחויב כל איש

ישראלי לקבל בכל דור, שהוא רק על ידי שיתחבר ויכלול בתוך הצבור הקדוש כנ"ל. .. וכל כוונת התנא להורות לאדם הרוצה לפקח על ימי חייו שלא יאבד ימיו ח"ו. שצריך להשתדל לבקש ולחפש מאד ולהתפלל להשם יתברך שיזכה למצוא רבי אמתי עם צבור הגון שהם תלמידיו הנלווים אליו, ויאהז בזה וגם מזה אל תנח ידך להתחבר בכל עבודתו בתורה ותפלה עם הצבור ההגון כנ"ל. וגם בפני עצמו יעסוק בתורה ותפלה בעת שאינו יכול להתוועד עם הצבור, וגם אז יהיה מקושר עמהם בפנימיות לבבו שכל כוונתו בעוסקו בתורה ותפלה יהיה שיזכה להכלל תמיד עם הצבור הקדוש הנכללים בהרבי האמתי שיש לו בחינת רוח הקדש וכו' שעיקר התיקון על ידו" עכ"ל.

ידוע בכל הדורות אצל אנ"ש שהיו חבורות לשיחת חברים, כמו שהיה מספר רלו"צ ז"ל על חבורת ר' סענדער טרוויצער ז"ל, ר' מרדכי שוחט עם חבירו ר' אברהם שטרנהרץ ז"ל, שהקפידו יום יום על שיחת חברים, וכידוע שבשנה אחת ביום הכיפורים כשהגיע השעה הקבועה, חשב אחד מהם שלכל הפחות ילך למקום הקביעות, אע"פ שחבירו בוודאי לא יבוא, וכשהגיע לשם ראה את חבירו שכבר מחכה עליו, ועד כהנה וכהנה על קביעות שהיה לאנ"ש. וביותר כפי שהתבטא 'שבזמנים הקשים באומן, מי שהיה לו חבורה החזיק מעמד ביותר'. אברך יקר!

בידך לזכות ולזכות את הכלל, בהצטרפותך לחבורות, בהשתתפותך מידי שבוע בדיבור ובהשפעה מהנקודה השייכת ללבך - לזולת, ולקבל מהנקודות הנפלאות שיש בחברים, ולהכניס את החיות שיש לך בעבודתו יתברך, לכלל!

פנינה נפלאה

לכבוד "שבת מירון" והילולת רשב"י זיע"א

לידידי ... שליט"א

הנני כותב חידוש קטן שעלה ברעיוני.

למדתי בזוהר הקדוש שיש רקיע שנקרא 'שחקים', מלשון "ששם שוחקים מן לצדיקים", והם הספירות נצח והוד, שמשם יוצאים כל ההשפעות לעולם.

וחשבתי כי המילה "שחקים" מרמז על התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי, כי האותיות ש' י שבת יבת 'שחקים' הם ראשי תיבות ש'מעון י'וחאי, ונשאר האותיות קמ"ח בגימטריא נחמן.

זכותם יגן עלינו להיושע בכל השפעות טובות ברוחניות ובגשמיות.

אפשר לכתוב חידוש זה בירחון, ובודאי שאנשים יתעוררו ויהנו מכח הצדיקים שאנו קשורים בהם ונסועים אליהם.

מנאי

יוסף שמעון ברזעסקי

ספירת העומר לעשות מה"יש" – "אין"

עומדים אנו בימים הקדושים של ספירת העומר. ימים של התחדשות בעבודת ה', לאחר שזכינו לימי הפסח הקדושים, שבהם זכינו לצאת ממצרים ולעבור את הים, וכעת אנו מתכוננים לקבל את התורה בחג השבועות הבעל"ט.

ימים אלו הם ימים גדולים. ברמב"ן מבואר שכל הימים הללו הם בחי' "חול המועד" בין פסח לעצרת, וברש"י מבואר שהם השורש של כל השנה. והפליג בזה החת"ס שכתב שכל יום מימי הספירה שווה לשנתיים בזמן אחר [ואם נפרט זאת, הרי שבכל יום יש כ"ד שעות, וא"כ כל שעה הוא כמו חודש, וכל ב' דקות הוא כמו מעת לעת. נמצא שבכל דקה הוא כמו יום שלם או לילה שלם!...].

והעבודה המעשית שבימים אלו הוא כמובן מצות "ספירת העומר", כאשר ממחרת הפסח אנו מתחילים למנות הימים, ובכל יום מונים את ההתקדמות של אותו היום, עד שמגיעים ליום החמישים שהוא יום קבלת התורה.

ומקובל שאת הספירה הזאת עושים בעסק גדול, עם התעוררות גדולה, ואמירת לשם ייחוד בהתלהבות, והברכה, והספירה, והמזמורים והתפילות שלאחריו. ובפרט אנ"ש עושים זאת בצעקות ובהתעוררות מיוחדת, והיו מאנ"ש שעסקו בזה במשך שעות, כמו שסיפר ר' נחמן בורשטיין זצ"ל, שפעם אחת כאשר סיימו כל הציבור את הספירה, ופנו ללכת, ראה את ר' הירש לייב עומד בצד וצועק בהתלהבות, כשהוא אוחז במילים "תתיר צרורה", ולאחר כשעה וחצי הוצרך ר' נחמן לחזור לביהכ"נ להביא משהו, והנה ר' הירש לייב עומד עדיין באותה פינה, ועדיין חוזר על מילים "תתיר צרורה". נמצא שיש במצוה זו איזה עניין מיוחד, שעושים אותה בהתלהבות מיוחדת, וכל התקופה נקרא על

שם המצוה הזאת. וא"כ יש להבין עניין המצוה הזאת, מה מהותה ומה מיוחד בה.

בכלל, כל העניין צריך ביאור, כי הרי בפשטות הספירה היא לקבלת התורה, וא"כ מדוע היא נקרא "ספירת העומר", שהוא על שם מנחת העומר שמקריבים בט"ז ניסן. וגם מנחת העומר גופא הוא עניין תמוה, שלוקחים מנחה קטנה (שני עשרונים), ולא חיטים אלא שעורים (מאכל בהמה), וזה הקרבן שמקריבים מהתבואה החדשה, להורות שאנו מאמינים שהכל מהשי"ת. וכי לא היה ראוי לשם כך להביא מנחה גדולה ומכובדת, וממאכל יותר מכובד?

אך באמת, כאן נמצא עיקר הנקודה של היהודי. ועיקר ההכנה לקבלת התורה, וזה הלימוד שרבינו מכנים לנו בתורתו ובדרכו הקדושה, שהוא הדרך הפנימית של כל הצדיקים, וכמו שיתבאר.

באופן כללי, העולם מחולק לשני סוגי בני אדם. יש אנשים שהם 'עובדי ה'', ויש אנשים 'פשוטים'. ה'עובדי ה'' הם אלו שמנתקים את עצמם מהעולם, ומשקיעים עצמם בעבודת ה', קרי: התמדה בתורה / שעות של תפילה / עבודות קשות של תעניות ופרישות / מסירות נפש עבור חסד, וכיו"ב. ואילו האנשים הפשוטים הם אלו שחיים בתוך ה"עולם". מתנהגים כרגיל, אוכלים, ישנים, עוסקים במשא ומתן, ומעורבים בין הבריות, וכיו"ב ממנהגו של עולם.

אך האמת היא, שכל המהות של עבודת ה', שבשביל זה נברא ה"אדם" שהוא התכלית של הבריאה, והוא היחיד שיכול להעלות נחת רוח להשי"ת – הוא שיהיה מציאות של אדם שחי בתוך מציאות העולם, ועובד ה' את השי"ת

מתוך העולם.

כלומר, העולם לא נברא לא כדי לברוח ממנו ובוודאי לא כדי לשקוע בו – אלא כדי להשתמש בו עצמו לעבודת ה'. ולכן נברא האדם עם גוף גשמי, והוא חייב לאכול ולשתות, וחייב לישון, והוא טיפוס 'חברתי' היינו שהוא מוכרח להיות בקשר עם בני אדם, ומוכרח להקים בית, ומוכרח להשיג פרנסה, וכו' וכו', כשלכאורה נראה שכל זה הוא 'מניעה' מעבודת ה', אך באמת כל זה הוא 'סיוע' לעבודת ה', כי אלו הם הכלים היחידים שעל ידם יכול למלאות את תפקידו כאדם.

וכיצד? כאשר אדם משתדל ללמוד תורה בכל יום, ולהתפלל בכל יום, ולקיים את המצוות, שכל אלו מאירים בו את האור של האמת, שעי"ז הוא יכול לזכור מה האמת של העולם, שהשי"ת נמצא בכל דבר בבריאה, ואין שום דבר שמנותק ממנו, וממילא בכל דבר שהוא עושה, אכילה או שינה או עסק עם בני אדם או משא ומתן וכל כיו"ב, ואפילו כשהוא 'סתם' הולך ברחוב, או מדבר עם מישהו – הוא זוכר שהשי"ת נמצא בכאן, וחושב על זה, ובזה הוא ממלא את התכלית של הבריאה, לחיות עם השי"ת בתוך מציאות העולם, שהוא מציאות ההעלם וההסתרה.

והעצה המובהקת לכך, הוא העצה הנפלאה שנתן לנו רבינו, שהוא ההתבודדות, שהוא חידוש נפלא שאין כמותו. כי דרכו של עולם, שכאשר מישוהו רוצה להתעלות ולהתקדם ולזכות למשהו – הברירה היחידה שיש לו הוא 'לברוח' מהבעיות. כלומר להתעלם מהנסיונות, מהנפילות, מהמכשולות, ובכלל – מכל הטרדות. אך רבינו מגלה עצה הרבה יותר נפלאה – לקחת את כל הדברים הללו בעצמם, ולעשות מהם שיחה עם השי"ת. לשבת אתו כביכול, ולספר לו על הכל. על מהלך החיים שלי, על מה שכן הולך לי ועל מה שלא, על הנסיונות, על המעידות, על המכשולות, ועל כל הבלבולים שישנם, הכל בכל מכל כל, כל מה שלא נעים לחשוב על זה ולדבר על זה – הכל להניח על השולחן ולדבר אתו ית' על זה.

ואז מה קורה? פשוט מאד: כל הדברים שעד לרגע זה היו המונעים והמבלבלים והמפרידים והמנתקים ביני להשי"ת, וביני לעבודת ה' – הופכים להיות מציאות של תפילה, ולא סתם תפילה, אלא תפילה של שער החמישים, ובקיצור: הם הופכים להיות מהדבר הנמוך ביותר לדבר הגבוה ביותר!!! מהפכה הכי מהפכנית ששייך בעולם. ואת המהפכה הזו אנו יכולים ומצווים לעשות בכל יום. לקחת שעה ביום, ובשעה הזאת – להפוך את כל הנ' שערי טומאה לנ' שערי קדושה.

זהו מצות הנפת העומר. העומר הוא מאכל שעורים, שהוא מבטא את המציאות הנמוכה של העולם ושל האדם. וה'עומר' הגימטריא 'יש', דהיינו כל היישות וההסתרה של העולם. ואת העומר הזה, לוקחים ומניפים להשי"ת, מוליך ומביא ומעלה ומוריד, לגלות שבעצם כל ה'יש' הזה, דהיינו כל הבעיות שיש – אפשר להרים אותם להשי"ת, ולבטל את כל הרוחות רעות והטללים הרעים, ולא רק לבטל אותם, אלא להפוך אותם לקרבן.

זה המצוה הראשונה לאחר חג הפסח. כי זהו הפתח של הכניסה לעבודת ה'. והוא ההתחלה והיסוד של ספירת העומר, שעניינה הוא לדעת שכל מדה ומדה, בכלל ובפרט – איננה 'מניעה' מעבודת ה', אלא 'כלי' לעבודת ה', אם זוכים לצעוק עליה להשי"ת, ורק עי"ז אפשר לקבל את התורה, כי רק אז מבינים שהתורה לא נועדה כדי לנתק אותנו מהעולם, אלא כדי ללמד אותנו איך לעבוד את ה' מתוך העולם, מתוך המציאות הפשוטה של יהודי פשוט שחי חיים פשוטים שכל כולו עבודת ה'.

ואלו הם הפרשיות שקוראים בדרך כלל בימים אלו. על מאכלות, ועל נגעים, ועל כל המצוות בין אדם לחברו, כשהכלל של הכל הוא "קדושים תהיו" – תהיה אדם בתוך העולם, אבל קדוש. וזאת עי' שתדע שכל דבר בעולם הוא עבודת ה'.

בעזר ה' ממעל אפתח לספר את אשר קרבני ברוב רחמיו וחסדיו לאור האורות רביה"ק הננמ"ח זיע"א. ואפתח תחילה בשנות בחרותי ועי"כ לבאר מה ואיך באתי להתקרב להצדיק האמת זיע"א.

בימי נעורי עבר אאמו"ר שליט"א לגור בשכונת 'רמת שלמה' והתחלנו להתפלל ולהשתייך לקהילת "משכנות יעקב" בנשיאות הגאון ר' שמחה רבינוביץ שליט"א מוח"ס פסקי תשובות וכלל שב"ק השתתפתי בחבורות הנערכים ע"י. ובימים הנוראים התפללנו בביהמ"ד "נחלת יעקב" בראשות הגרצ"מ זילברברג שליט"א, והתקרבתי מאוד אליו והלכתי רגלי מידי שבוע לשמוע דא"ח בסעודה שלישית, וכן השתתפתי בחבורות שם והתייעצתי עמו הרבה בעבודת ה', ובאשר שדרכו הינה לקבל מכל הצדיקים ואף מרביה"ק ותלמידיו הק' כידוע, היה משוחח עמי כמ"פ אודות השיחה בינו לבין קונו, הן אמת שלא בדרך קביעות כדעת רביה"ק אולם בשמו"ע ואף באמצע היום התפללתי אל ה' בשפה שלי, כמו כן היה מדבר מענין הנקודות טובות.

אולם לדאבוני כאשר נהיה אצלי העבודת ה' בדרך 'מלומדה' וירד החשק וההתלהבות 'הברען' - נתקררתי מעט.

בהיותי בישיבה גדולה שכנע אותי חבר ללכת לשיעור הנמסר ע"י האדמו"ר מספינקא דונולו שלט"א בספר 'שפת אמת' ע"פ דרכו של ר' אשר פריינד המתקיימת בכל יום רביעי, וכמה בחורים מהישיבה נוסעים בצוותא. ומאוד התחברתי ונתקשרתי עמו וכשהגיע פעם לשבות על שב"ק בירושלים שוחחתי עמו הרבה, כמו כן הצטרפתי הרבה פעמים בשיעורים בספה"ק פרי הארץ שהתקיימו בימי חמישי בביתו של ר' יוסף חזן, כן השתתפתי בתפילות שב"ק אצל כ"ק אדמו"ר מפורישוב אף הוא מתלמידי ר' אשר פריינד ומאוד נהנתי מהדרך המיוחדת הזו, כמו"כ למדתי הרבה ספרי חב"ד.

אחר נישואי בשעטומ"צ התחלתי ללכת לעריכת השולחן של אדמו"ר מראחמאסטריווקא באשר מו"ח שליט"א הינו חסיד שלו. ואח"כ הלכתי לשיעורי האדמו"ר מסטוצין שמסרם בליל שישי בביהמ"ד "אור אברהם" ומאוד נתחברתי לדרכו, והתחלתי ג"כ להשתתף בסעודה שלישית אצלו. ולפעמים השתתפתי בשיעורי ר' אלימלך בידרמן.

כך נמשכו הדברים כארבע שנים.

בשנה הרביעית לנישואי, בהתקרב ימים הנוראים החילותי לחשב מחשבות היכן אתפלל בימים הנוראים, וכמילתא דבדיחותא נפלט לי מהפה אולי "אומן" ... וב"ב אישרו לי בידועם שממילא לא אסע כי מה לי ולברסלב.

כשבוע אח"כ בתחילת חודש אלול ישבתי בבית ידידי ר' י. והציע לי מכיוון שלא נפקדתי עד עכשיו בוש"ק אסע עמו לאומן ר"ה לפעול ישועה ורחמים, ואמר כי ינסה אצל סוכן נסיעות למצוא לי כרטיס בזול. אולם למעשה לא מצא בזול כמו שחשב, ונשכח מאתי. עד שב"ה ביום ערש"ק סליחות פגשתי את ידידי ר' ש. ואמר לי כי יש סבסוד על 500 \$ לכרטיס, וקבעתי עם ר' י. כי במוצש"ק נפגש במשרד לקנות שתי כרטיסים לי ולו.

אולם בפועל מכיון שלא היה לי עדיין דרכון לא קנה כי אם לעצמו, ולמחרת קנינו כרטיס אפקטיבי בחמישים שקל ויצאתי למשרד הפנים לבקש דרכון. בהגיעי לפקיד דחה אותי מיד לקבל דרכון על המקום רק אקבלנו בבית בעוד ב' שבועות, וחזרתי בפחי נפש על הפספוס לנסוע לאומן.

בחזרתי אמר לי ר' י. עדיין אינך ברסלב וכי אינך יודע

שברסלב אינו מתייאש?! בא נחזור ללשכת הפנים להתחנן לקבל הדרכון על המקום. חזרנו לשם וידידי התחיל להפליג בפני הפקיד בשבחי רבינו"ל וכח הר"ה שלו וכמה ראוי לו מאוד לסדר לי דרכון ונתפלל אצל ציון רביה"ק עליו. ואכן דיבורי האמת פעלו את פעולתם וכעבור שעה קבלתי לידי הדרכון, ותיכף פניתי למשרד הנסיעות.

בהגיעי לשם הודיעו לי שהמנהל לא נמצא וא"א לסדר לי כעת כרטיס. המשכתי לדרכי ומצאתי את אחד מאנ"ש ושוחחתי עמו על אשר יש לי אישור לנסוע אולם מניעות מתרבים מאוד, ותוכ"ד עבר לידי בחור מאנ"ש ושאל אותי האם הוא מכיר מישהו שאף פעם לא היה באומן ואם אתן לו ממון יסע לר"ה? תיכף ענה לו בהצביעו עלי הנה הוא לפניך! ונתן לי 150 \$. וקיבלתי מעובדא זו חיוק גדול, בראותי כי הישועה מתחילה להפציע, וחזרתי לביתי.

אח"כ חזרתי למשרד ופגשתי את המנהל והתחננתי לפניו שיאשר לי כרטיס אולם לא רצה. בעודי מסתובב שם פגשתי באחד העובדים שהכירני ואמר לי שאם אתן לו עכשיו 500 \$ מיד ירשמיני ולא האמנתי לו שכן המנהל לא רצה לאשר לי זאת, אולם בסוף נתתי לו את הכסף, ורשם אותי. אולם תיכף הוא אומר לי רק אם המנהל יאשר.

כעבור ב' שעות חזרתי לשם לפגוש את המנהל ובקשתי ממנו שיאשר לעובד הנ"ל לסדר לי הכרטיס, נענה אלי הרי לנרשמים הראשונים עדיין אינו מבורר לו האם יש להם טיסה ודאי לא לחדשים. אמרתי לו שעדיין לא הייתי באומן אף פעם ואם יאשר לי אוכה לפחות פעם אחת להיות שם ולא נתרצה לכך, אולם עודד אותי כי ברי לו שאזכה להגיע לאומן בזה השנה, והלכתי לביתי.

בדרך נתלווה עמי חבר, ובתוך כך אני פוגש באחד שכבר זכה להתקרב לרבינו"ל והיה עמי בקשרי ידידות עוד כשהייתי מקורב להגרצ"מ, וסיפר לי זה שהתלווה אלי כי אני מתכוון לנסוע לאומן. הלה נתרגש מאד ונתן לי 100 \$ וראיתי בזה ישועה גדולה למעלה מדרך הטבע.

כן כאשר הלכתי לביתו של מו"ח נתן לי מעטפה עם עוד 100 \$ בהוסיפו 'קויטל' להתפלל שם. כאשר אמרתי להם שעדיין אין לי כרטיס לנסוע נענו ואמרו כי נראה להם מאוד שבסוף אסע... וכך שכבר היה לי 350 \$ ונשאר לי רק 150 לשלם מעצמי נתחזקתי מאוד שאראה ישועות גדולות.

למחרת יצאתי למשרד לקנות כרטיס יקר (שכן כאמור לא רצו לאשר לי הכרטיס הזול) ותוך כדי כך נכנס המנהל ואמר שצריך לסגור המשרד עקב לחץ של אנשים שהזמינו ואין להם עדיין כרטיס. יצאתי משם וניסית לדבר על ליבו של המנהל אולם לצערי הרב לא שעה אל דברי.

אח"כ פניתי שוב למשרד הסגור ובתו"כ ראיתי אחד העובדים ובקשתי ממנו שיחזיר לי ה-500 \$ כדי שאוכל לקנות כרטיס אצל סוכן אחר וענה לי שהוא מסכים אבל לפני זה כדאי לבדוק אולי באמת אני כן מאושר. והסתכל ברשימות וראיתי שאני רשום ואמר לי א"כ תבוא בערב לקבל את הכרטיס. וב"ה זכיתי לנסוע לאומן.

בשעות המוקדמות של ערב ר"ה נחתתי באומן בשלום התפללתי שחרית ונכנסתי לציון בפעם הראשונה לחיי כמוכן אחרי טבילה במקוה טהרה. נתתי פרוטה לצדקה ותיקון הכללי בפעם הראשונה בחיי...

אחרי ר"ה ערכתי מסע לציונם הקדושים של מוהרנ"ת, הרה"ק רלו"יצ מברדיטשוב והבעש"ט זיע"א. בדרך דיברתי וליבנתי עם אנ"ש ענין רביה"ק. לפני שנסעתי הביתא קבלתי ע"ע בלי"נ כי באם אתבשר בבשורה טובה עד זמן מסויים אחזור לבוא לכאן לר"ה להודות על הטוב.

בחזור נסעתי דרך אודסה והוצרכנו לחכות לילה שלם כנהוג... וכך היה לי זמן רב לשוחח עם אחד מאנ"ש מהו ברסלב? למה כ"כ הרבה אנשים מכל העדות מתקרבים לרבי חסיד, מה שאין אצל צדיק אחר? והאם הם מבינים ליקו"מ שזה ספר קשה? והאיך מתחברים לצדיק מלימוד בספרים מה שאין במקום אחר? ויישב לי הכל במתק שפתיים. וחשבתי להמשיך בזאת המחשבות לעובדא ולמעשה, אולם מחשבות לחוד ומעשים לחוד...

ביוה"כ רציתי להתפלל בביהמ"ד הנקרא ע"ש הצדיק כדי להכיר מקרוב את הדרך הזו אבל לא אסתייעא מילתא והתפללתי אצל הגרצ"מ.

לתקופת השנה בחודש סיון נולדה לי בתי הבכורה למזל"ט, ובסוף חודש אב עברתי לגור בעיר ב"ש.

עוד לפני שבאתי לגור בדירתי שהייתי בב"ש לצורך סידור הדירה וכו' ויצאתי מעט לסקור את השכונה והבתיכ"נ שבה. וצדו עיני את ביהמ"ד "אנשי הצדיק" בשכונת חפציבה, ונמשכתי מאוד לזה לקבוע את מקומי שמה.

באמצע חודש אלול מתקשר אלי ידידי ר' י. ושאלתו מתבקשת מאליה: "מה עם אומן?" עניתי לו את האמת לע"ע עדיין אין לי קשר לברסלב. "אבל מה עם ההודאה וההבטחה לרבינו על הישועה?" - לא הרפה, אמרתי לו שאני יכול להשלים באמצע השנה ולא רק בר"ה. אולם לא מנע מלשכנע אותי ואכן התחלתי לחשוב על הנושא.

ראש השנה חל אז בימים שני ושלישי. וביום ג' לפני שבת סליחות פגשתי בתחנה את ר' מ. ואמרתי לו אולי אני נוסע לאומן רק אין לי ממוז, אמר לי כי הוא יממן לי כרטיס, אבל אמרתי לו שלא נראה לי כ"כ.

ביום שב"ק בסעודה שלשית נכנסתי לביהמ"ד ברסלב והקשבתי לדברי תורה שמסר שם אחד האברכים, ובין דבריו אמר שראה עלון ורשום שם התרשמות שהיתה בליוענסק אצל הרה"ק ר' אלימלך מליוענסק זיע"א ואמרו שם תהילים בהתרגשות גדול ואח"כ התפילה של אחר תהילים כשבאו למילים "והכן פרנסתינו מידך הרחבה והמלאה" פצחו כולם בבכי... והוסיף אבל באומן כשמגיעים לקטע "אבינו מלכינו החזירינו בתשובה שלימה לפניך" - אחר 'תיקון הכללי העולמי' גועים כולם בבכי....

והתרגשתי מאוד מהדברים האלו והחלטתי בהחלטה שאני נוסע לאומן לר"ה. בביתי אמרו לי אולי לקיים את ההבטחה לאמצע השנה ולא לנסוע לר"ה, אמרתי שכנראה לא יתאפשר לי כ"כ לנסוע באמצע השנה ולכן יותר טוב לנסוע עכשיו, וברוך ה' לא מנעו בעדי.

התקשרתי לר' מ. ואמרתי לו שאני רוצה לנסוע, אבל הוא ענה לי כי כבר נתן את הכסף לאחר, ואחר הפצרות רבות אמר שישתדל לתת לי חצי מסכום הכרטיס.

יצאתי לאומן ביום ה', ובאתי לאומן ביום שישי לפני"ב עיף מאוד מטלטול הדרך. ואמרתי לפני שאפנה לישון קצת לכבוד שבת ארד לציון לומר תיקון הכללי וכו'. וכך התחלתי לומר תיקון הכללי בעייפות וביובש, אולם בהגיעי למילים צמאה לך נפשי מיד הרגשתי כמין הארה גדולה שיוצאת מציונו של האור אורות וזועק לי לנפשי: "היכן אתה בעולם?!" והתחלתי לראות את עצמי כמין סרט על כל החדרים הפנימיים בחיי ופרצתי בבכי חזק מאוד, וכך בכיתי בבכיות שלא זכור לי מעודי לבכות כך. והמשכתי בבכיה עד סוף תיקון הכללי ולא יכולתי להתנתק מהציון. עד שלבסוף העייפות הכריע אותי, אבל לפני שעזבתי את הציון אמרתי לרביה"ק: "רעבע! עדיין לא ניסיתי כלל לטעום טעם ברסלב אולם יש לי משיכה אדירה אליך, אני מקבל על עצמי בלי"ג שאני מנסה בחודש הבעל"ט ללמוד בספרי הקדושים". והחלטתי כי באם אני יתחבר לזה אני נשאר ואם לא אני יעזוב. מיד התקשרתי לביתי להדביק ההתלהבות ואז התחיל המגיעות לצוף וזה היה הסימן הראשון שנכנסתי למקום הקודש...

ביום שב"ק התחלתי ללמוד ליקוה"ל עם ר' י. ושאר חברים ואחר הסעודה

פרשתי לפינה בציון והתחלתי ללמוד הרבה ליקו"מ וליקוה"ל וליקו"ת על ר"ה. למחרת קמתי לזכור ברית ואחר התפילה פניתי לציון ולמדתי עוד ספרי ברסלב והשתתפתי במעמד תיקון הכללי העולמי והתרשמתי מאוד מהתעוררות שם.

בר"ה הרגשתי קצת קרירות מרוממות היום, אך נזכרתי שרביה"ק אמר העיקר תמימות ופשיטות והתפללתי כך וזה חיזק אותי מאוד, כי העיקר הוא הפנימיות.

אחר ר"ה שוב התקררתי קצת בענין ברסלב ועדיין לא עשיתי התבודדות והפסקתי ללמוד ספרי ברסלב, אולם התחלתי יותר להגיע לביהמ"ד "אנשי הצדיק".

ביוה"כ התפללתי שם ונסחפתי מאוד מהאווירה הנעימה הפנימית, שמכבדים שם את כולם, וקרבו אותי שם מאוד. למחרת יוה"כ קבעתי חברותא עם ידידי בליקו"מ על סוכות.

בחוה"מ סוכות הזמינו אותי למסיבת חג עם עוד כמה מקורבים בביתו של ר' ו. ודרש שם אחד האברכים מדברי מוהרנ"ת בליקוה"ל על הענין של רצון והסוד של רבינו, והרחיב בדברי רבינו בשיחות הר"ן "העיקר הוא הרצון", ואז נתלהב מאוד ליכי לדבר הזה, כי בכל מקום רק דיברו על הענין של מעשה, והרצון הוא אך ורק להגיע למעשה, וכאן בא רביה"ק להפיק אותו שאפשר לפעל ע"י הרצון לא פחות מהמעשה, ובאמת רק ע"י עצתו הקדושה של התבודדות שם מוציאים את הרצונות.

אחר החבורה יצאנו להתבודדות וזה היה לי הפעם הראשונה בחיי שייצאתי להתבודד בין עצי היער, וכ"כ התחברתי לזה שהתבודדתי שעה שלימה.

אחר החג התקררתי קצת בענין של התבודדות אבל מאוד היה לבי חם לספרי רבינו, ואז נקראתי לשמש כמלמד בכיתה ח' אחה"צ בת"ת 'ברסלב' הנקרא ע"ש רביה"ק זיע"א, ומחמת זה התחזקתי יותר ללמוד ספרי רבינו. בתקופה זו כאשר נכנסתי לביהמ"ד 'אנשי הצדיק' וראיתי מודעה על יציאה לשדה ביערות ליד קבר דן בן יעקב ואח"כ תתקיים שיחה ע"י הרה"ח ר' שלמה אהרן גוטליב שליט"א נתחשק ליכי מאוד לנסוע והצטרפתי לנסיעה, אולם עדיין לא האמנתי איך אתבודד שעה שלימה.

וכאשר שאלתי את אנ"ש על כך ענו לי כי אין צריכים מיד להתבודד שעה שלימה, אך מכל מקום התחזקתי והתבודדתי ב"ה שעה שלימה והרגשתי מזה תענוג עילאי.

בראש חודש התקיים סעודת ראש חודש לאנ"ש ג"כ בקבר דן בן יעקב והתחברתי יותר לאנ"ש, וכן התחלתי להשתתף בחבורה הקבועה של הרה"ח ר' שלמה אהרן גוטליב, ואף שוחחתי עמו הרבה התלכטויות במשנת ברסלב, והתחלתי לקבוע עצמי יותר בהתבודדות ובספרי רבינו, ובימי החול החילוני להשתתף בשיחות חברים ובתפילות בביהמ"ד אנשי הצדיק, אולם עדיין לא יכולתי להיקרא ברסלב'ר חסיד.

בחודש שבט החלטתי כי בסיעתא דשמיא פה אשב, ואני רוצה להיות ברסלב'ר חסיד ולהתדבק ברבינו הקדוש, והחילוני להתפלל ג"כ בשבת קודש ומועד בביהמ"ד אנשי הצדיק, ודיברתי הרבה עם הר"ר יו"ט חשין, שביאר לי בבחירות הרבה ספיקות שלא נתברר לי במשנת ברסלב.

וזאת למודעי כי עדיין אני צריך להתקרב ואני מתפלל מאד מקרב לבי שאזכה באמת לאמיתו להתקרב לרבינו ז"ל אמן ואמן.

~ מצות ספירת העומר ~

לטהרנו מקליפותינו ומטומאותינו - ולקדשנו בקדושתך העליונה

לומר "לשם יחוד" בקולי קולות, הוא עמד וזעק ושגא כארי מעומקא דליבא וכו', מה שאי אפשר לתאר זאת למי שלא שמעו, וכן כך היתה התעוררות גדולה בתוך הציבור, עד שלאט לאט שכחו הקולות, וה"ויהי נועם" נשבת בנועם הלהבות, ועדיין היה צורך להשקיט אי אלו שהאריכו ב"וספרתם לכם"... שנאלצו עתה להנמיך קולם.

"ונשמע" קולו בבואו אל הקודש" – מיד התחיל החזן הוא מורינו ר' אברהם, בקולו הנעים והנפלא את ברכת הספירה "ברוך - אתה - ה' ... בנוסחא המיוחדת שלו. וכשהגיע לומר "היום"... הרים קולו ביתר עוז ובהתעוררות גדולה, אבל בנעימה ומתיקות, וכל הקהל כאחד התעורר מאד למשמע דא. וזכור אנכי, שבכל פעם ששמעתי ממורינו מלת "היום", רעד עבר בקרבי בהתרגשות עצומה מאד, כאילו בתיבת היום צועק אלי "זכור את היום הזה.. ראה, להכניס בו את כל הטוב בחי" "היום אם בקולו תשמעו" - - -

וכך נמשך התעוררות רבה בחלל ביהמ"ד, עד שהיה דומה כי פקע איגרא מבליל הקולות והזעקות בברכת הספירה של כל הקהל בקול רעש גדול, שבקע רקיעים, וכן נמשך הלאה בעת אמירת "הרחמן..." "למנצח..." "אנא בכח..." - אוי! כמה זעקות השמיע בהם ר' הירש לייב [ליפל זצ"ל], בתיבות "תתיר צרורה", שם התרפק ללא הפוגה, וחזר מאות פעמים ללא גוזמא "תתיר צרורה" ... "תתיר צרורה"...

ובתפילת "ריבונו של עולם... אתה ציויתנו..." נפרצו כל המעיינות וגברה ההתרגשות אצל כל אחד ואחד, בהפצירם בו כבן המתחטא לפני אביו מתוך צעקת הלב, שלקח זמן רב.

עתה בסיום הספירה, התחיל מורינו בקול: "ואטהר - ואתקדש - בקדושה - של - מעלה - " וכו' עד

העבודה של "מצות ספירת העומר", היתה מאז ומקדם אצל אנ"ש חסידי ברסלב בדריכות מיוחדת במשך כל ימי הספירה. כחיילים העומדים על משמרתם עמדו הכן מידי לילה בלילה, צעקו וזעקו והשקיעו כוחות עצומים בעבודה זו זמן רב. בייחוד מה שחזיתי אצל ר' שמואל [שפירא זצ"ל], כל כוחו וכל לבבו, כל רוחו ונפשו הכניס בקיומה של מצוה נשגבה זו.

בזכרוני, כי ביום ראשון של פסח בעלות המנחה, היינו הולכים עם ר' שמואל לטבול במקוה כדי להיטהר ולהתקדש לקראת ההתחלה של קיום מצות עשה של ספירת העומר, אשר היא המצות עשה היחידה שהזמן גרמא, שנמשכת תקופה גדולה של מ"ט יום. וכדי שלא נפסיד אמירת התורה של מורינו הרב רבי אברהם שטרנהארץ זצ"ל, שדרש אמרי נועם בקהל עם בין מנחה למערב, - וגם הוא הי' מזרז עצמו הפעם ומקצר באמירת התורה שלו, כדי להתחיל לספור מצות הספירה בזמנה שתהיינה תמימות, - לכן הלכנו למקוה עפ"י רוב לפני מנחה, וגם הספקנו לומר התפילות על "ספירת העומר" מליקוטי תפילות, (ומובן שמי שהתבודד ביום זה, כבר ביקש על זה בשיחתו בינו לבין קונו). וכאן התחילה ההכנה לספירת מ"ט הימים הבאים לקראתנו וגם להיות נכונים ליום הנכסף הוא חג השבועות זמן מתן תורתנו.

והנה ר' שמואל בהיותו לפיד אש בעבודת הקודש שלו, הרי מיד שהתחילו הציבור - כמנהגנו אחרי "עלינו לשבח" מתפילת ערבית - לומר "לשם יחוד" שלפני הספירה, כבר יקדה תבערת לבבו בהתלהבות עצומה והתחיל

גמירא, וכדרכו בקודש אמרם בערגה ובהשתוקקות נפלאה כזאת, שהכניסו בכל לב הרהורי תשובה וכיסופים לעבודתו ית'. (וראה להלן, מה ששמעתי מכמה אנשים חשובים, על הספירה הנעימה של מורינו ז"ל).

כשדברתי עם הרה"ח ר' לוי יצחק ז"ל מענין התעוררות הספירה של מורינו ז"ל, אמר לי: שהוא הרי שמע מאות פעמים הספירה שלו, ובכל זאת, כל פעם הי' מעורר הלב מחדש, בעוצם קול נעימתו ומתיקותו ובנוסח המיוחד שלו. וכאשר גמר את הברכה והתחיל לומר "היום", הגביה קולו יותר ויותר וגמר זאת בקול רם.

אחרי גמר הספירה של כלל הציבור, כמה יפים ונלהבים היו הריקודים שלאחר התפילה, בשירת "ועל ידי זה יושפע שפע רב... שפע רב..." אש שלהבת ונהרת שמחה משמשים היו בערבוביא - - -

- שביכי הוד וזכרונות שנשמעו מפי זקני ירושלים -

שלא יכול לשכוח זאת לעולם – כשהוא מפטיר במילים אלו: "מי שמע כזאת מי ראה כאלה..."

כעין זה שמעתי גם מהר"ר יהושע לוי (שליט"א) ז"ל (מנכדי הצדיק ר' נחום [בהר"ן זצ"ל] מתושבי עיר העתיקה, הוא גם גר בבתי מחסה בזמן מורינו, - כהיום מנהל המפעל "טהרת המשפחה").

שוחחתי אתו בשנת תשכ"ב. בשעה ששאלתי אותו אם הכיר את מורינו ר' אברהם ז"ל, ענה לי בתמיהה ובחיוך על פניו: "וואס, ר' אברהמלי", ווער האט איהם נישט גיקענט?! [מה, ר' אברהם, מי לא הכירו?!]. וסיפר לי עוד, בבחורות שמעתי ממנו כמה פעמים ה"ספירת העומר" שלו, וואס זאל איך דיר זאגן [מה אומר לך] אין דומה לו! רגשי הרהורי תשובה נכנסו בלבי בעת שומעי קולו הנעים, קול אדיר משתפך בתחנונים ובדביקות, כשראשו זקוף כלפי מעלה, ודמעות זולגות מעיניו הסגורות. השתוממתי נוראות ממראה הוד זה. - ואתה שואל אותי אם הכרתי אותו?! - - -

הרב החסיד ר' יחיאל יודא שלזינגר ז"ל (חתן הגאון החסיד הרב ר' וועלוול מינצברג זצ"ל מרבני ירושלים), מתושבי העיר העתיקה ומחשובי חסידי חב"ד, שהי' מתפלל במנין 'ותיקין' בבית מדרשינו בקטמון כמה שנים, (הוא שיסד ולמד שיעור המשניות בכל בוקר אחרי התפילה, עד סוף ימיו – אלול תשל"ב, ונמשך עד הסוף). והיה גר גם בבתי מחסה בזמן מורינו, - הוא דיבר בשבחו של מורינו רבי אברהם ז"ל בענינים שונים, וסיפר על גדלות תורתו ויראתו שקידתו והתמדתו עובדות נפלאות ואכמ"ל, וביחוד ממתיקות תפילתו. - ואמר אז: שעדיין מונח אצלו הרגשת הטעם הטוב של "ברכת ספירת העומר", שבירך וספר מורינו ר' אברהם בכותל המערבי בחן שפתיו ונעימות קולו, בתחנונים ובהשתפכות הנפש. וזכור אנכי שהמתיק ר' יחיאל יודא הדברים בהבעת התפעלותו והרגשתו מזה, באומרו: "אַה אַה איז דאס גיווען גישמאק!" [כמה היה זה טעים], "איי איז דאס גיווען צוקער האניג!" [כמה היה זה מתוק מדבש], מעולם לא שמעתי ספירה כזאת! "אוואו הערט מען היינט אזא ספירה ציילן, אזוי וויא ר' אברהמלי האט גיציילט?! " [היכן שומעים היום ספירה כזאת כפי שר' אברהם ספר]. - והאריך בהפלגת הרושם האדיר שעשתה עליו הספירה,

בזוהר דא יפקון מן גלותא

מאמר

בגודל מעלת לימוד הזוהר

חיים צציק

שמחת ההילולא

הנה הוא בא הנה הוא בא...

הנה הולך ומתקרב יום הגדול והקדוש, יום הישועות, יום הבהיר, יומא דהילולא רבא של התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי "זוה בחי' ל"ג בעומר שנוהגין בו בארץ ישראל שמחה גדולה" (ליקו"ה נזיקין ג').

"ועיקר השמחה הוא, שאנו שמחים בהשגת תורתו הקדושה, שהשאייר לנו ספר הזוהר הקדוש שעל ידי זה יפקון מגלותא" (הכשר כלים ד').

"ועל כן עושין שמחה ביום הסתלקותו דייקא שהוא ל"ג בעומר, כי זה עיקר השמחה כי אחר הסתלקות הצדיק האמיתי מאיר הדעת ביותר, וזה עיקר גדולת הצדיק שהמשיך דעת גדול וקדוש כזה בעולם והאירו בתלמידיו עד שנשארו הדעות לדורות עולם לנצח" (פדיון בכור ה').

"כי עיקר השמחה מה שזכינו שהשאייר לנו השארה קדושה כזאת שהם ספר הזוהר הקדוש שעל ידי זה נזכה להשגות אלוקות, כי כל ספר הזוהר הם תיקונים וכלים שהמשיכו ברוב השגתם הקדושה, שעל ידי זה נזכה להשגות אלוקות" (נזיקין ד').

"בהאי חיבורא..."

והזמן גרמא להתעורר ולהתחזק בלימוד ספרו הקדוש "בהאי חבורא דאיהו ספר הזוהר" דבזכותו "יפקון ביה מן גלותא ברחמי", וכל בר לבב יראה מעתה להכניס לימוד זה בתוך שאר סדרי הלימוד, ואפילו באמירה בעלמא, כי אעפ"י דאיהו לא חזי מולי ונשמתי חזי. ורבינו שיבב מאוד מאוד את לימוד ספר הזוהר וכך כתוב בשיחות הר"ן (סעיף ק"ח): "ידוע שלימוד הזוהר מסוגל מאוד מאוד, ודע שעל ידי לימוד הזוהר נעשה חשק לכל מיני לימודים של התורה. והלשון של הזוהר מעורר מאוד לעבודת השי"ת, דהיינו השבב שמשבב ומפאר את העובד ה', ולהיפך הצעקה שצועק 'וי וכו' וי לנשמתיה' על הסר מעבודת ה', אלו הלשונות מעוררים מאוד את האדם לעבודתו

יתברך".

עוד שם (בסעיף ק"ט): "רבי שמעון בר יוחאי קידש כל כך את לשון התרגום עד שאפילו שאר דברים הנכתבים בלשון תרגום יש להם כח לעורר להשי"ת".

"והפליג מאוד כמה פעמים בשבח גדולת קדושת התיקוני זוהר, והיה רגיל לעסוק בו ביותר בכל השנה אפילו שלא בימי אלול, ואמר שבספר התיקונים כלולים כל החכמות שבעולם וכו'". (שם קכ"ח).

"שמעתי מפיו הקדוש פעם אחת שדיבר בהפלטת גדולות סודות נוראות תורתנו הקדושה, אמר: הלא כל ספר התיקונים הוא על תיבת בראשית לבד, ועל ספר התיקונים לבד לא יספיקו אלפים ספרים לבאר עוצם ריבוי הסודות שיש שם, אשר לא יכילם העיון, כידוע לכל גדולת קדושת התיקונים הקדושים אשר כל עורות אילי נביות לא יספיקו לבאר סודותיו ורמיזותיו, וכל ספר התיקונים עם כל מה שנכלל בו כנ"ל הוא רק פירוש על תיבת בראשית לבד, וכן על תיבת ברא יכולין ג"כ לעשות ספר תיקונים עם ריבוי סודות וכו', כנ"ל ומה יכולין להבין ולשער קצת עמקות תורתנו הקדושה כי כן על כל תיבה ותיבה של התורה יש סודות רבות כמו אלו הסודות הכלולים בספר התיקונים שהוא על תיבת בראשית לבד. ועתה כללית התורה הקדושה שיש בה הרבה תיבות כאלו מה גדלו סודותיה אשר אי אפשר לבאר ולדבר מזה כלל. (שם רפ"ה)

פעם אחת אמר כמתמיה: אצל העולם הכל שוין ספר הזוהר והתיקונים. והמובן מדבריו היה שבאמת יש חילוק גדול ועצום בין ספר הזוהר הקדוש ובין ספר התיקונים, אע"פ שספר הזוהר הוא קדוש ונורא מאד אין לו שום ערך נגד קדושת וסודות של ספר התיקונים. (חיי"מ שנ"ט).

דרך הלימוד

ובענין דרך הלימוד בספר הזוהר הקדוש מובא ב'דיבורי אמונה' וז"ל: "מסופר שכאשר התקרב מוהרנ"ת לרבינו נתן לו שיעורים רבים והורה לו מה ללמוד בין היתר הורה לו ללמוד "עץ חיים" שאל מוהרנ"ת את רבינו: ואם לא אבין? אמר לו רבינו: אתה למד, ובכל מקום שלא תבין, במקום להתעכב, תצייץ לך בספרך נקודה וסימן שלא הבנת במקום זה, ותמשיך ללמוד הלאה, ותראה, סיים רבינו, כשתלמד פעם שניה, יפחתו הנקודות, וכשתלמוד עוד פעם יפחתו הנקודות יותר, וכן בכל פעם, עד שתבין הכל.

"הרי לנו הוראה מפורשת ולימוד ברור מרבינו בסדר הלימוד לא להתעכב כי

הרי רבינו לא אמר לו להתעכב במקום שאינו מובן וללכת לשאול למישהו שיבאר לו את הבלתי מובן אלא ציווה לו להמשיך בלימודו רק שיעשה לו סימנים וציונים במקומות הבלתי מובנים ובמשך הזמן מתוך ריבוי הלימוד והחזרה והרצון להבין מה שיותר יבין הכל. זו היתה הוראה מפורשת של רבינו למוהרנ"ת ובאופן כללי טובה היא ומועילה לכולנו.

"דו שיח זה בין מוהרנ"ת לרבינו מאלפיו בינה כיצד ללמוד זוהר ותיקונים היינו שכל אחד ילמד לעצמו את השיעור שקבע לו וישתדל להתקדם יותר ויותר ומה שאינו מבין ישאיר לפעם הבאה אבל אין הדרך הראויה להתעכב ולילך לשאול פשוט כי בינתיים יעבור זמן רב לריק.

"כי כאמור ישנם דברים רבים בזוהר הקדוש ובתיקונים שלא שייך להבין אותם כמו בעניני שמות הקדושים וספירות עליונות וכיוצא באלו שאין לנו שום מושג בהם והתעכבות והדרישה והחקירות בהם לא תועיל מאומה.

"ובכן אומרים בפה את דברי הזוהר הקדוש

תיאור ביקור רביה"ק בציון הרשב"י

- גם שכרו חמורים ונסעו על כל המערות ובבואם למערת ר' שמעון בן יוחאי
- אזי בני הנעורים עסקו בתפילה ובלמוד זוהר כאשר פקד עליהם הוא ז"ל
- וממנו לא ראו שום דבר רק היה שמח
- עד מאוד ובכל עת בא אצל האיש
- שהיה עמו ואמר לו: אשריך וכו'
- ובלילה הלך מחדר לחדר והזהיר אותם
- לומר זוהר וכיוצא והוא בעצמו לא
- אמר כלום רק היה הולך ומנגן בעצמו
- והיה בשמחה גדולה עד אור היום
- וכשהאיר היום עמד בטלית ותפילין
- והתפלל כמה שעות.
- (שבחי הר"ן י"ט)

וגם אם לא מבינים הכל אין ליפול לחלישות הדעת כי הרי הנשמה מבינה הכל ואני לומד בשביל הנשמה". עכ"ל.

הנהגת רלוי"צ בנדר

על ר' לוי יצחק זצ"ל בעצמו מסופר כי עם בואו לארץ ישראל הוסיף למכסת שיעוריו גם את לימוד הזוהר הקדוש, באמרו כי התנא רבי שמעון בר יוחאי נמצא כאן בארץ ישראל וצריך אפוא להתחיל ללמוד זוהר. ומאז עד סוף ימיו כארבעים שנים רצופות סיים מידי שבוע בשבוע את כל הזוהר של אותה פרשת השבוע.

את סדר הלימוד תכנן בצורה זו: היה מחלק את דפי הזוהר של כל שבוע לשבעה חלקים ולומד כל יום חלק אחד, וכאשר דפי הזוהר השבועי מרובים היו מסוגל היה ללמוד יותר משבעה דפים ליום וזאת מלבד סדרת שיעוריו העניפה (שכידוע היה מסיים בכל שנה את הש"ס ומדרשים וכו'). היינו שבשבוע כזה "קרע" מעצמו עוד מעט שינה ומנוחה משעות שנתו המצומצמות כדי להספיק את הזוהר היומי, וכך סיים מאז את ספרי הזוהר הקדוש כארבעים פעם והיה בקי מופלא בזוהר כידוע, אשרי לו.

הנהגת ר' אלחנן ספקטור

וכן הרה"ח ר' אלחנן ספקטור זצ"ל היה לו סדר בזוהר והיה בקי נפלא בזה כמו שרואים במכתביו אשר ב"גנוי אבא".

וכן גם הדי"ק וחזקוני את בנו אהובו לילך בדרכו ולהכניס את עצמו בלימוד הקדוש הזה, וכך הוא כותב לבנו (מכתב י"ד): "תרגיל עצמך בלימוד הזוהר"ק הרבה כי הוא ענין גדול אף שאינם מבינים כמבואר בספרים הקדושים, בפרט שעל פי רוב כל בן תורה שיוודע קצת לשון התרגום מבין את המוסר והדרש והפשט, רק יש קצת קבלה שאינם מבינים - האמירה בעצמה גם כן טוב, כי סוף כל סוף מחוייבים ג"כ בזה החלק התורה מה שמוטל עלינו צריכין לעשות, ומובא בשיחות הר"ן שלעתיד לבוא יבינו כל מה שלא מבינים בזה העולם. ורצוני חזק מאוד שתעשה לך קביעות בלי נדר ללמוד עכ"פ איזהו דפים בזוהר"ק בכל יום ויום.

עוד שם (מכתב כ"ט): "ע"ד לימוד הזוהר שכתבת, שמחתי בתורתך שלמדת זמן רב שני דפים בכל יום, ונתעצבתי בהנחתך מזה הענין הנשגב והנורא המבואר מכל הספרים הק' בפרט מספרי חסידות גודל הסגולה אף אם אינם מבינים וכו'. גם הזוהר מביא חשק לכל הלימודים וכו' אבל לימוד הזוהר מעורר למידות טובות ומצות ומעש"ט ולכל עבודות דקדושה, בפרט לקימת חצות או עכ"פ קודם אור היום וכו', בפרט שיש זמן על הכל כי כמה משתתה שני דפין? גם מי יימר שמוכרחין ללמוד דווקא שני דפין "אביסל איז אויך גוט" אמר רביז"ל, דף אחד ג"כ טוב". ועיין שם שמאריך.

וראה עוד (מכתב ס"ד באמצע דבריו): "...אכן יש הרבה שוטים שבורחים מללמוד רזין של מרן האריז"ל וספר הזוהר אשר הם חיינו, ולו עמי שומע לי בעקבות משיחא היו שוקדין כל ימיהם ללמוד ספר הזוהר בלול עם חסידות של מרן הריב"ש ז"ל, ממש חיות אדם הישראלי תלוי בספר הזוהר"ק, ללמוד בקדושה בשמחה כל אחד לפי השגתו וקדושתו וכל ישראל קדושים בפרט שספר הזוהר מלא מוסר. ואני רואה ג"כ שחזן ממקומות שמדבר דברי קבלה הוא פשוט פירושים מתוקים על התורה ומוסר והתעוררות ללימוד ולקיום התורה בפרט בענין שמירת הברית שמדבר הרבה, חזק בני ואמץ והחזק במוסר הזוהר ואל תרף".

והרה"ח ר' יוסף שמעון ברזעסקי שליט"א כותב לבנו של ר' אלחנן - שזכה ללמוד עם ר"א אביו במשך יותר מעשר שנים פעם בשבוע בספר הזוהר, ומספר שכשלקח ר' אלחנן את הזוהר בידו מיד התמלא חיות ושמחה.

מרב"ז זצ"ל: לגמור זוהר כל שנה

ורבינו הק' בשיחה ע"ו בדברו מענין סדר הלימוד של האדם הרי הוא מכליל את ספר הזוהר הק' בתוך כל הלימודים 'פעם אחת חישב רביז"ל מה שהאדם צריך ללמוד בכל יום עד שאין היום מספיק דהיינו לגמור בכל שנה ש"ס עם

הרי"ף והרא"ש וד' שו"ע הגדולים וכל המדרשים כולם וכל ספרי הזוהר ותיקונים וזוהר חדש וכו'. (שיחות הר"ן ע"ו).

מעלת לימוד ספר הזוהר

ואעתיק קצת מספרים הקדושים המדברים מגודל מעלת לימוד זוהר ואפילו באמירה.

מובא בכתבי האר"י (שער רוח הקודש י"א): שנתן האריז"ל עצה להשגה לתלמידו ר' אברהם הלוי שיקרא - בנוסף ללימודיו - בספר הזוהר פעמים רבות. ובספר שארית ישראל להרה"ק מולעדניק זיע"א מובא בשם הרה"ק אהרן מויטאמיר זיע"א שהזוהר הק' צריך לאמרו בלי ביאור כי התיבות והדיבור של הזוהר"ק עצמן מקשרין את האדם לאין סוף ית'.

גם מצינו שנתן האריז"ל לבעל תשובה תיקון שילמוד בכל יום עשרה דפים מן הזוהר הלשון לכד בלתי שום הבנה. (שבחי האריז"ל).

והחיד"א כתב כמה פעמים בספריו שלימוד ספר הזוהר מרומם על כל לימוד שגם לא ידע מאי קאמר ואף שיטעה בקריאתו הוא תיקון גדול לנשמה.

וכן הפליג בספר פלא יועץ וז"ל: "לימוד ספר הזוהר נשגב מאוד לטהר ולקדש הנפש ואפילו אי לא ידע מאי קאמר וכו' ונהי שבלמוד המשניות יש דעות שצריך להבין לפחות מהו הענין שלומד אבל בלימוד תהילים וזוהר הק' אפילו באין מבין כלל חשוב ומקובל ומרצה לפני ה' ומי שיוודע ספר ומבין דברי הזוהר"ק הפשוטים ימצא בו טוב טעם ודברים מתוקים מדבש ומוסרי השכל שמושכים לב האדם לאביו שבשמים הנה כי כן ראוי לכל אדם ליקח לו ספר הזוהר ולא יעבור מלקרוא בו".

ועכשיו נעתיק מעלותיו של לימוד הזוהר בקיצור מועתק מהרבה ספרים כשעוסק האדם בספר הזוהר הוא משלים את רצון הבורא יתברך שרצה שיתגלה ספר זה בדור האחרון.

זוכה להגנה כנגד היצר המושל בזנות ובמלשינות ולשון הרע ושנאה שבלב.

זוכה להכיר את גדולתו ויופיו ומעלתו של הקב"ה ובכח זה לעבדו. זוכה להתבוננות ולדבקות הבורא על ידי הכרתו וידיעתו בגדולתו ית'. זוכה להשכלת פסוקי התורה.

זוכה לאהבה ויראה שהם עיקרי כל תרי"ג מצוות. על ידי לימוד הזוהר יתחזק האדם באמונה שלימה כי יכיר שהכל בהשגחה פרטית.

על ידי לימוד ספר הזוהר זוכה להוסיף שלימות להשכיל בהבנה את כל חלקי נגלות התורה.

זוכה לשלימות ובוה ינצל מלהתגלגל עוד הפעם. זוכה שנשמתו יהיה לה ליווי ושמירה בעת יציאתה מהעולם. אפילו בגירסת הזוהר משיג מעלה גדולה.

לימוד הזוהר מסוגל להינצל מגאווה. אין יצר הרע יכול להתגבר עליו.

ומי שייכול ללמוד הזוהר באופן שיגמור את כולו במשך שנה אשרי לו וכרצון רביה"ק בשיחה ע"ו אבל אפילו מי שאינו בר הכי יכול לחלקו לדפים וללמוד דף ליום או עמוד ליום וכך לגמרו במשך כמה שנים (בזוהר יש אלף דפים ואם לומדים כל יום שלשה דפים אזי גומרים אותו במשך שנה. לימוד שלשה דפים בגירסא לוקח לערך רבע שעה, ואפשר לחלקו לדף וחצי ליום למשך שנתיים, וכן על זה הדרך).

ה' יזכינו שנזכה להתחדש בלימוד ספר הזוהר הקדוש ועי"ז נזכה לעבדו ית' בכל לבבינו באמת ובתמים אמן.

אך לא רק זה, וכאן מגיע החלק השני: מוטל עלינו לקשר אל הצדיק את כל עבודתנו, כל מצוותינו ותורתנו ותפילותינו וכו', שהוא יקח את זה, ויעלה את זה בצורה נכונה, למקום הנכון, באופן שתעלה נחת ורצון לפני אבינו שבשמים, ושיפעל את כל מה שזה אמור לפעול, ובנוסף שילמד עלינו זכות ויעורר עלינו רחמים על מה שלא היה כראוי, וכש"כ על מה שפגמנו חלילה, וממילא הכל יבא על מקומו בשלום.

כלומר, באמת מצד עצמינו, אין לנו אפשרות לעשות שום דבר בשלימות, וגם אנו מלאים מכף רגל ועד ראש במה שמלאים רח"ל, ומצד זה באמת יש לחשוש מכל הנ"ל, ובפרט מהפגם הנ"ל, אך כאשר אנו מקושרים ודבקים בצדיקים, הגדולים מאד וכו"ל, וגם מביאים לידם את כל עבודתנו [ומתודים על מה שחסר, וזה עוד נושא שאכ"מ, עי' לקו"מ תורה ד'], הם לוקחים זאת, והם בכוחם הגדול, יכולים לדאוג להשלמת מה שחסר, ולתיקון המעוות, ע"י לימוד זכות, וע"י מציאת הטוב, וגם ע"י ריבוי זכויותיהם, שהם מנצלים זאת למענינו.

כך היה בבניית המשכן, כל אחד מעם ישראל היה לו חלק בזה, אם בתרומה, אם בעשייה, אך לא יכלו הם לבד להקים, היו צריכים להביא הכל אל מרע"ה, והוא ורק הוא היה זה שיכול להקים את המשכן כראוי, מזה נלמד גם לגבי המשכן שבליבנו, והמשכן שאנו מצפים אליו, שאין בכוחנו לבד להקימו, צריכים לעבוד, עם נדבת לב, ועשייה וכו', אך אחרי הכל, להביא את כל זה לצדיק, שהוא יעמיד כל חלק במקום, והוא ישלים את הבניין, ואת מה שזה אמור לפעול.

דוגמא אחת: יש י"ב שערים בשמים לקבלת התפילה, א' לכל שבט. האם אנו יודעים איך לכוון תפילתנו שתכנס, בשער הנכון, ולא תשאר למטה? לכך צריך את הצדיקים, כך הוא בכל דבר בפרט, וכך בכל עבודתנו ותיקוננו ותקוותינו הנצחית בכלל.

זה הוא האופן היחיד, בו אנו יכולים להשיב על השאלות הנוקבות הנ"ל, נכון, לפי מעשינו, אין אפשרות לחלום על תיקון כראוי, ויש רח"ל את הפגם שאין לו שום תיקון, אך אם אנו מתקשרים בעצמינו לצדיק, ונכללים בו, וגם מקשרים אליו את כל מעשינו, הוא לוקח את כל זה, בונה מזה בנינים נפלאים, משלים את החסר, מתקן את הנצרך, ומעורר רחמים לאפשר לנו לבא על תיקוננו והשלמת תפקידנו כראוי.

הצדיקים לקחו ע"ע ערבות לפני השי"ת על כל עם ישראל שיבואו לתכליתם, וגם קבלו ע"ע את מדת הדין לגמרי, והם פועלים עלינו רחמים, ותיקון, לכל הנצרך, ומה שמוטל עלינו הוא לכה"פ להסכים לזה, כלומר להגיש עצמינו, ולהניח עצמינו על שולחן הטיפול, ולאפשר להם לעשות אתנו את הנצרך.

יסוד זה מובא בזה"ק, ויותר מפורש בספר הפרדס

עצמיותם לא קיימת, רק הם נכללים לגמרי בו ית'. ובכן, האם בזה תם תפקידם, מה הלאה? כמובן שבזה עצמו יש גבוה עוד יותר ועוד יותר, עד אין סוף, אך זה גופא מהו, כלומר מהי ההשגה היותר עליונה.

התפקיד של הצדיקים הוא להמתיק דינים! כלומר, לגלות יותר ויותר את גודל רחמיו של השי"ת האין סופיים, והגילוי הזה, ממשיך את הרחמים הללו, וממילא מבטל את הדינים שהתעוררו, וגורם שיושפעו רחמים תחתיהם.

לדוגמא, משה רבינו עלה לשמים, הוא התפלל במסירות נפש, ואמר 'ואם אין מחני נא', הוא ידע שאין סוף לרחמיו, והוא מסר נפש בשביל להשיג אותם, עד שהוא אכן זכה להשיג, וממילא להמשיך, את הי"ג מידות של רחמים שהם נמשכים מ'אריך אנופי', ששם אין שום דין, כלומר הוא השיג וגילה והמשיך, רחמים גבוהים יותר שלא היו קודם לכן בעולם, וזה נשאר לנו לדורות, וזה בעצם עבודת כל הצדיקים, לסנער, ללמד זכות, ע"י שהם מוסיפים השגה בו, וע"י כל זה, ממשיכים רחמים גבוהים עוד יותר, שבכוחם להועיל לנמוכים עוד יותר, ויש בכל זה אריכות גדולה מאד, אך זה הנקודה.

כמובן, הדינים והרחמים הללו, אינם גשמיים בלבד, עיקר הדינים הוא מה שמונעים מהאדם את היכולת להתקרב להשי"ת, שזה הרחמנות הגדולה ביותר (עיי' לשונות ממיסים את הלב בלקו"מ ח"ב סי' ז'), והתעוררות הרחמים הוא מעורר את היכולת לתקן, ולהתקרב אליו ית', שזהו המתנה הגדולה ביותר לנשמה ישראלית.

נמצא, שבעצם כל מה שהצדיקים גילו ולימדו וכתבו, אינו רק חידושי תורה, או עצות טובות, אלא זהו רחמים שהמשיכו בגודל עבודתם והשגתם ומסירות נפשם, וההשתלשלות שלהם למעשה הוא תורות אלו, שעל ידיהם, אפי' מי שנראה כפי שנראה, ומונח היכן שמונח, יכול לתקן הכל ולהתקרב אליו ית'.

כלומר, לפי גודל נשמתו של הצדיק, ולפי גודל עבודתו ומסירות נפשו, כך יש בכוחו להמשיך רפואה ותיקון, דרך ועצה, למקומות נמוכים יותר, (וממילא נלמד הפוך, שהיכן שאנו רואים גילויים ודרכים למקומות נמוכים יותר, הרי זה מוכיח על גדלותו של הצדיק שגילה את זה).

ברור, שכח זה נשפע על כל אחד, כפי מדת קרבתו אל הצדיק הלזה שגילה את הרחמים הללו, ולפי מדת 'התכללותו' בו, כעת מובן הרבה יותר הצורך (לא רק ללמוד מהחכם והצדיק, ולשאול אותו עצה, אלא) להתבטל ולהתקשר אליו, ולהיות מחובר ודבוק בו, כך הוא ממשיך עלינו את הרחמים הללו שהשיג ופעל, וזה נותן לנו את הכוח והיכולת להמתיק מעלינו את הדינים, קרי, המניעות מעבודת ה', ומילוי תפקידנו בעולם.

עד כאן כתב הכותב לידידו ענין התקרבות לצדיקים בכלל, ועכשיו הוא מפרט מה היא התועלת בהתקרבות לצדיקים.

זהו שלב ראשון, שכאמור לא רק שהוא ברור ואינו מחודש, אלא אדרבה, הוא מהעיקרים ממש.

אך יש כאן שלב נוסף, שהוא משלים את הקודם ומוסיף עליו, והוא קצת יותר מחודש, אך לא פחות נכון ומבוסס, וגם לא פחות עיקרי. (שים לב, שאנו עדיין בשלב העיוני, עוד לא בשלב מעשי).

נתחיל כך. ישנו פגם מסוים, שכתוב ע"כ בזה"ק שלא מועיל לזה תשובה, ומי שחלילה נכשל בזה, 'לא חמי אנפי שכינתא', אתה מבין את המשמעות של הדבר??? אדם יכול לעמוד כל חייו, במסירות נפש ממש, בכל כוחותיו, עד מיצוי הנפש, התנתק לגמרי מהעולם, והיה כל כולו בשעבוד מוחלט להשי"ת. והנה הוא מגיע לאחר מאה ועשרים, ופשוט 'אין לו כניסה', לא חמי אנפי שכינתא, הוא נשאר בחוץ, ואין לו שום תיקון!!! תופס? תיאור זה שמעתי מיהודי, עובד ה' מופלג, (מהחבורה הקרובה ביותר של מו"ר הגה"צ ר' צבי מאיר שליט"א), שכשהוא תפס נקודה זו, הוא 'רצה להתאבד' (כלשונו, למרות שמסתמא לא התכוין כפשוטו, רק התכוין להמחיש את גודל איבוד העשתונות שבהתבוננות זו), נו, יש לזה תשובה (תרתי משמע)?

אבל בא לא נלך כל כך רחוק, נדבר על שאר הפרטים, לב יודע מרת נפשו, כמה אנו קטנים, קטנטנים ממש, מה כבר הצלחנו לעשות, ובאיזה איכות, רחוק הרבה ממה שצריך להיות, בזה"ק מבואר מה הוא פגם קל שבקלים, הרהור אחד, כש"כ ח"ו דיבור או מעשה, שלא כהוגן, כש"כ אם הוא איסור ממש ח"ו, וכאשר לא מדובר באחד, אלא בהרבה יותר, ואילו נעבוד כל ימינו לתקן בדרך של תעניות וסגופים, לא נספיק לתקן כ"כ הרבה [לדוגמא; הזות מוקצה בשבת בשוגג, צריך מ' תעניות (משנ"ב סי' ש"מ) ואידך זיל גמור], ומה שקורה למעלה, כבר ממש קשה להזכיר, אילו היו כל הייסורים שיש לכל העולם היה מתרכז אצל אדם אחד, ובמשך כ--ל שנותיו, אין זה מגיע לקושי וצער של שעה אחת בגיהנם, כך כתוב בשיחות הר"ן (ועוד הרבה, אך לי זה מספיק), אז מה, אין תקווה חלילה?

אז אנו כבר יודעים לומר בע"פ, שהיום אין את העבודה של סגופים, ויש בחינה של פדיון, ויש 'כאילו' התענה וכו' וכו', כל זה נכון, אבל – למה? מה קורה כאן, איך זה עובד, מה זה ה'כאילו', ועדיין, מה עם הפגם הנ"ל.

אני מקווה ומניח שהשאלה מספיק מציקה בשביל להרגיש שמוכרחים כאן פתרון.

ובכן, כאן עלינו לחדד נקודה. הזכרתי שהצדיקים עבדו ע"ע כל כך, עד שהגיעו לביטול מוחלט, שכבר

להרמ"ק, וכתבי האריה"ק, ובכל ספריתלמידי הבעש"ט זיע"א, אך הוא ידוע בעיקר ע"ש מוהר"ן, משום שהוא האריך בזה הרבה, וביסס ע"ז בבחינה מסוימת את רוב תורתו, ובפרט הגילוי של "תיקון הכללי" (שהוא התיקון היחיד שנכתב על פגם זה, והוא אמר שהרבה צדיקים ניסו לגלות זאת, וחלקם לא הצליחו כלל, וחלקם הסתלקו באמצע, והוא הצליח לגלות זאת, ושילם ע"ז ביוקר – איבוד אשת נעוריו ושני בניו, וכ"ז מובן מאד ע"פ הנ"ל), והעניין של ההשתטחות על קברו, ובפרט בער"ה, שלפי הנ"ל מובן כל זה מאד, ומובן הצורך לזה.

מה כל זה אומר למעשה?

יש בספר "סיפורי מעשיות" מעשה מה"בעל תפילה" (מעשה י"ב), שם מסופר באריכות, שהיה בעולם כל מיני קבוצות, שכל קבוצה בחרה לה מה התכלית, ובחרו מלך שהיה הכי מתאים לתכלית זו, היו קבוצה שהחליטו שהתכלית היא ממון, וכל אדם היה נחשב לפי הממון שיש לו, וכמובן המלך היה מי שיש לו הכי הרבה ממון, והיה קבוצה שהחליטו שהתכלית היא הכבוד, והיו שהחליטו שהשמחה היא התכלית, ובחרו להם מלך שיכור, שהוא כל הזמן שמח, וכן שאר קבוצות.

אך היה את הקבוצה של ה"בעל תפילה"! שהוא השפיע על אנשים להתחיל לחשוב, מה התכלית של העולם, ושאינן שום תכלית אחר רק לעבוד את השי"ת, וכך צריך עוד ועוד אנשים לקבוצתו, ולבסוף אנשיו הם אלו שתיקנו את שאר הקבוצות, והביאו את כל העולם לעבוד רק את השי"ת, ע"ש כל זה באריכות נפלאה.

אנו מסתכלים בעולם, ומוצאים שככה זה: אנשים עסוקים ושקועים, איש איש בהבליה, איש איש בתאוותיו, כולם מחפשים את האושר, את החיים, את מה שהם קוראים 'תכלית', אך למעשה אף א' אינו משיגו, גם בעלי הממון, וגם בעלי הכבוד, ואפי' אלו שנראים בעלי שמחה, כולם לא מצליחים ליהנות מהחיים, הכל מלא ריקנות ועצבות, נבוב וחסר תוכן, כמו לשתות מים מלוחים שרק מגבירים הצמא, וכמ"ש (שיחות הר"ן ו) שהיה"ר ר' בן בנ"א עם יד סגורה, וכ"א בטוח שבפנים נמצא מה שהוא מחפש, וממילא רץ אחריו, ולבסוף פותח את ידו, ואין שם כלום, וכן דומה לקרני השמש, שנראים ממש קוים מציאותיים, אך כשמנסים לתפוס בהם הם חומקים, ובקיצור, אף אחד לא מצליח 'לתפוס' את החיים.

גם כשנסכים אל הקודש פנימה, תורה, מצוות, מעשים טובים, שהם בוודאי התכלית האמיתית, אך לצערנו גם שם, יש אפשרות של חיים לא נכונים, אפשר חלילה לעשות תכלית מלימוד תורה, אך ללמוד לשם חכמה וגילוי כשרונות וכו', או חלילה לשם התנצחות, ובקיצור, ללמוד תורה, אך לא תורת ה', וכן לתת צדקה ושאר מעשים טובים, בשביל כבוד, או שאר חשבוניות, נמצא שגם בקדושה אפשר חלילה להיות מצב של קבוצות שעוסקים בהם, אך לא עוסקים בתכלית.

התכלית היא רק דבר אחד – להכיר את השי"ת, לדעת אותו, להתקרב אליו ולהתחבר אליו, זהו ותו לא, השאר בא ממילא, התורה והמצוות, והמעשים טובים, משום שאם מתקרבים אליו, מקיימים את ציוויו, ובאופן של תורת ה', ומצוות ה', זהו התכלית ואין בלתי.

אך מי שמנסה להכנס לדרך זו, ולתכלית זו, אינו יודע איך לעשות זאת, וככל שמנסה יותר, עוברים עליו יותר נסיונות, ויותר מעברים, ומצבים של עליות וירידות, מרירות בלי שיעור, ספיקות ובלבולים, 'יחוגו וינעו כשיכור', 'יעלו שמים ירדו תהומות', או מה עושים? או, איך מוצאים את ה"תענוג" שבתכלית האמיתית? "אלמלא מילחא לא יכיל עלמא למיסבל מרירותא" (זה"ק), כאמור, העולם מלא מרירות, מרירות כזו שאי אפשר לסבול, מרירות מכל הצדדים בלא יכולת להשתחרר, זהו המציאות, ורוב העולם מיואש ומדוכא, אך יש לזה פיתרון – המלח! מהו המלח? "ברית מלח עולם" הם הצדיקים (לקו"מ כ"ג), הם ממותיקים את כל המרירות הזו, מרפאים את תחלואי הנפש, מרגיעים אותה, מחזקים אותה, ומכוונים אותה נכון. זה היה תפקידו של הבעל תפילה, להורות את הדרך הנכונה, איך להשיג את השי"ת, איך להכיר בו, ואיך להתקרב אליו, ואיך להיות מחובר אליו בכל עת, בכל מצב מקום וזמן, ומכל מחשבה דיבור ומעשה, ובעיקר, איך להרגיש **התענוג האמיתי והיחיד שישנו בעולם**.

איך מוצאים את אותו צדיק, את אותו ברית מלח עולם, את אותו בעל תפילה? ובין נבין שאין לנו אפשרות להסתפק באדם פשוט ויר"ש, ואפי' לא בצדיק בדרגה מסוימת, משום שלפי גודל חליינו וריחוקנו מהשי"ת, צריך רופא מומחה, גדול מאד מאד, כמו שבנ"י במצרים היו צריכים, כיון שהיו כ"כ רחוקים וע"כ רק משה רבינו ע"ה היה יכול לעזור להם, ולרפא אותם, ולהכניס בהם השגות אלוקות, (ע"י כ"ז ליקו"מ ס"ל), אז איך מוצאים את הצדיק הלזה?

ר' נתן מבאר, ע"פ הגמ' (ושו"ע), שההולך בדרך ושכח מתי שבת, מונה ששה, ומשמר יום אחד, ומבואר שם, שכל יום אסור במלאכה חוץ מכדי פרנסתו, ואותו יום שנוהג שבת מתייחד רק בכך שמקדש ומבדיל בו, וכל זה עד שיוודע לו אימתי הוא שבת באמת.

ת"ח בחינת שבת. כשאדם אינו יודע מיהו הצדיק שאליו הוא צריך להתקרב, וממנו לקבל, ועל ידו להתרפאות, ודרכו להשיג את השי"ת – יקדש את כל הימים! כלומר, יקדש את כל הצדיקים, יתבטל לכולם, ויקבל מכולם, ולא יזלזל חלילה בא' מהם, ואעפ"כ יבדיל ויקדש את מי שנראה לו הכי מתאים, וקיבל ממנו יותר מהאחרים.

וכל זה עדיין לא 'שבת' האמיתית, ע"כ בנוסף עליו להתפלל ולהתחנן, לצעוק ולזעוק לפני השי"ת שיאיר עיניו, וימצא את ה'שבת' בעצמה, את הצדיק הגדול ביותר, הרופא המומחה ביותר לריפוי נפשות, ושיש בידו הכח החזק ביותר להאיר השגות אלוקות באנשים שפלים ורחוקים כמונו, ולהביאנו לתכליתנו ולתיקוננו, ולא יפסיק לבקש ולחפש, עד שבחסדו הגדול ית', יתברר לו לבסוף מתי שבת האמיתית, כלומר מי הוא זה, שממנו הוא אמור באמת לקבל את כל הנ"ל.

עד כאן. פתחתי בכך שמצבי בעבודת ה', צריך הרבה רחמי שמים, והלוואי אזכה לצאת ולו כמלא נימא מחול אל הקודש, ולהתחיל לעבוד את ה', להיות איש כשר באמת, והוספתי שאעפ"כ, בנקודה מסוימת יש חילוק גדול ביני לאחרים, ולכן אני רגוע, ולכן אני מלא תקוה, ולכן אני מנסה את המעט שאני יכול, ואת החצי מזה שאני מצליח, ואני לא מרים ידיים, ולא נוטש

את המערכה, למרות מצבי המוכה והפצוע, המעורר רחמנות שאין לשער.

נקודה זו היא – עניין הצדיק! מה אומר ומה אדבר, לא בזכות ואפי' לא בחסד, כי אם בחנינה ומתנת חנים, גילה לי השי"ת את הצדיק שאצלי הוא כבר התברר כהגדול ביותר, ומשהתקרבותי אליו, פשוט 'נשלפתי' מתחת השאול תחתית, והתחתית לנשום אויר נקי, אויר צה, משהו אחר, משהו חדש, עולם של אמת, עולם של פנימיות, עולם של טוהר, ועולם של תכלית. נכנסתי לעולם של עבודת ה', של להכיר את ה', של להתקרב לה', אם אמנם עדיין לא בפועל, ועדיין לא כראוי, אך לפחות יש את הרצון, ולא סתם רצון, אלא רצון אמיתי ומדויק, בהרגשה ברורה שאני רוצה את מה שבאמת צריך לרצות, ושאמשיך בעזרתו ית' לרצות ללא הרף, להתעקש, להתפלל, לחפש ולדרוש, ולבסוף – בודאי – להשיג בעז"ה,

יש לי הרגשה ברורה שאני הולך על הכביש הנכון, וממילא כבר יכול עכשיו בתוך ה'אין' הגדול שיש בי, להרגיש נועם ותענוג, ידידות ושמחה, בעבודת ה', אני לדודי ודודי לי, השי"ת רוצה בי, ומרוצה מכל משהו שאני עושה, אני בידי הבטוחות והמרגיעות, הנחממות והמעודדות, ואיך? כן, דרך הצדיק, שהוא מעביר לנו מסרים אלו ישר מהמקור, מסרים ברורים, אמיתיים ועוצמתיים, מקיפים כל נקודה וכל זיו בחיים ובעבודת ה', וממילא יש ויש במה למתק את המרירות, ואיך למצא את השמחה בתוך הצער, את הנחמה והתקוה בתוך האבילות והחורבן, את ה'כי אשב בחושך ה' אור לי'.

זהו זה, ידידי היקר, טוב לי, נעים לי, מתוק לי, הרבה יותר ממה שאפשר לתאר במילים, אך מה לעשות, היצה"ר לא מפרגן זאת לאף אחד, ואם יש מי שמעז להציע חיים מתוקים אלו לעוד יהודים יקרים, הוא דואג להוריד אותו מהכביש, לסלק אותו מאם הדרך, לצדדים ולמדבריות, כי גרשוני מהסתפח בחברת ידידי, [לא מהסתפח בנחלת ה', ממש לא, את זה אף אחד אינו יכול לקחת! האמן לי, שלא הרגשתי שום צער על עצמי, ושום חלישות הדעת, אך כן] הרגשתי כאב גדול ועצום, על עולם מלא בכל כך טוב, שנסתר מעיני בני אדם, והמה מתהלכים בחושך, מבולבלים ומטורפים, ממורמרים ומדוכאים, חסרי הרגשה, מלאים אדישות ואטימות, וכבר אינם יודעים, מהו טוב אמיתי, מהו תענוג, ומהו קרבת ה', מהו טעם תורה, ומהו טעם תפילה, מהו טעם שבת ומהו טעם חג, מהי ציצית, ומהם תפילין, אך כך רצונו של אבינו שבשמים, הדברים הם כבשי דרחמנא, כך גורה חכמתו, לתכלית הגלויה רק לפניו, לנו בושת הפנים ולו הצדקה.

אך אתה ידידי היקר, אל תתן לו (ליצור הנ"ל) לרמות אותך, תבקש ותחפש, תרצה ותשתוקק, תתפלל ואל תרפה, בידיעה ש"ודאי ישנו" (ע"י מעשה א' בסיפ"מ), ואם תתעקש תמצא, ואז תדע כי צדקו דברי.

בוה אסיים לע"ע, אקווה שהייתי לך לתועלת במשך כל הזמן, אקווה שתהיה לך תועלת ממוכתבי זה, ואשמח מאד, אם אוכל להמשיך להיות לך לתועלת בהמשך, בכתב או בע"פ, חזק ואמץ, וה' יצליח דרכך..

בברכה

מוסרי המעשיות י"ב

רמזים ומוסרי השכל היוצאים מסיפורי מעשיות

יחיאל מיכל הלוי חזן

יתברך, וזהו "ותתפשהו בבגדו". אך מי שהוא בעל נפש ולבו חזק בה', אינו משגיח גם על זה. אף על פי שאין לו בגד ללבוש, אף על פי כן אינו מטריד עצמו בזה ואינו רוצה להניח עצמו לבלבל בזה. וזהו 'וינת בגדו אצלה וינס' וכו', שמניח בגדו ומלבושו ונס ובורח מהם ואינו משגיח כלל על זה, רק עושה את שלו בעבודת ה' כפי מה שיכול.

ובליקו"מ תניינא י' רואים שיש תאוות הנכנסים לגוף כאכילה ושתייה, ותאוות שהם חוץ לגוף כגון כבוד וכו', ועפי"ז הנה המלבושים הם דבר שחוץ לגוף, (וגם ר' יוחנן קרא למאניה מכבדותא) וע"כ הבעל תפילה לא הסתכל בכלל על הבגדים, משא"כ על אכילה ושתייה כתוב שהיה נהר לפניו ואילנות ופירות, ויבואר הדבר על פי המסופר בכוכבי אור (אנשי מוהר"ן (א), כ"א) שלר' דוב מטשערין ז"ל מחמת שהיה קם בחצות ומיעט בשינה, היה לו כאב ראש ויסורים גדולים ממש וכו', וכשתקרב לרביז"ל אמר לו רביז"ל: שלאף און עס - נאר היט די צייט, (תישן ותאכל, רק תשמור את הזמן), ורואים שהצדיק האמת מלמדינו שלא להרוס את הגוף, רק צריך לשמור על הגוף שיהיה חזק ובריא לעבודתו יתברך שמו, וע"כ צריך לשמור על השינה והאוכל, אבל עניינים שמסביב לגוף כמלבושים, על זה לא מסתכלים כלל. ואעפ"כ צריך לזכור את אוהרת רביז"ל שהזהיר (ליקו"מ כט-ג, וקכ"ז) לשמור את הבגדים שלא יהיו קרועים ומלוכלכים, כי הבגדים תובעין את האדם אם לא נזהר בשמירתן עי"ש. עכ"פ אצל רביז"ל אין עסק מסוג הבגדים שלובשין, וכלשון רביה"ק כאן בסיפור המעשה: "ווי מע גייט, גייט מען" כי ענין רבינו זה "לב בשר" ואין מתעסקין כלל בחיצוניות. הבעל תפילה רוצה לראות את אנשיו שקועים בתכלית; בתפילות ושירות ותשבחות להשי"ת, ואין לנו עסק בחיצוניות כלל.

ובחי"מ (ר"מ) מסופר: "שמעתי שפעם אחת היה איש אחד מאנשי שלומנו קובל לפניו מאוד על חסרון פרנסתו, אמר לו רביז"ל איני יודע איך יש לכם לב כזה לבלבל אותי בהבלי עולם הזה, הלוא אני דומה כמי שהולך יומם ולילה במדבר, וחותר ומבקש לעשות ממדבר ישוב, כי בכל אחד מכם בלבו מדבר שממה מאין יושב, ואין שם מדור לשכינה ואני חותר ומבקש בכל עת לעשות איזה תיקון ומקום בלבבכם להיות שם מדור לשכינה. הלוא כמה גיעות צריכין לעשות מאילן סרק עב שקורין 'דמב' לעשות ממנו כלים יפים וראויים לתשמיש אדם, כמה גיעות צריכין לזה, עד שמסתתין אותו ומנסרין אותו ומתקנין אותו במעצד ובשאר כלים הצריכין לזה. כמו כן ממש גיעות כאלו צריך אני לייגע את עצמי עם כל אחד מכם לעשות עמו איזה תיקון. ואתם מבלבלין אותי בהבלים כאלה". כי אצל הבעל תפילה, כל העוה"ז אינו נחשב כלל להתעסק מסביבו, וכהמילים בתחילת המעשה "היות שבאמת אין שום תכלית כי אם לעסוק בעבודת ה'". (ואין סתירה מדובר זה בחי"מ שרבינו קורא לפרנסה הבלים, לבין הסיפור ככאן שצריך לראות שיהיה לאכול, כי אצל רבינו יש דגש חזק על הסתפקות במועט, ושלא יעשו עסק מדאגת הפרנסה, ומ"מ א"צ הפקרות וכמו שכתוב בשיחה"ר נ"א, ועיין עוד בשיחה"ר קכ"ב, רמ"ח, ר"ג, ש"ח, ובחי"מ תקכ"ח).

וכן היה רגיל תמיד ליכנס ליישוב ולפתות ולרצות בני אדם לעבודת השם יתברך, לילך בדרכו לעסוק בתפילות וכו', וכל מי שהיה מרוצה עמו - היה לוקחו ומוליכו למקומו חוץ ליישוב כנ"ל, והם היו עוסקים שם רק בתפילות ושירות ותשבחות להשי"ת, ווידוים ותעניתים וסגופים ותשובה וכיוצא בזה, והיה נותן להם חיבורים שהיו לו בענייני תפילות שירות ותשבחות ווידוים, והיו עוסקים בזה תמיד, עד שהיו נמצאים גם באותן האנשים שהביאם לשם שהיו ראויים גם כן לקרב בני אדם לעבודת השי"ת, עד שהיה נותן לאחד רשות שגם הוא יכנס ליישוב לעסוק בענין הנ"ל, דהיינו לקרב בני אדם להשי"ת כנ"ל. לפתות ולרצות בני אדם לעבודת ה', כך רוצה הבעל תפילה, וכמפורש בחי"מ תקמ"ג: כמה פעמים היה מדבר הרבה עמנו והזהיר אותנו מאוד לקרב נפשות להשי"ת, להשתדל לדבר הרבה עם בני אדם כדי לעוררם ולהשיבם לקרבם להשי"ת. ורצונו היה אפילו לדבר עם בני העולם שיחות חולין בעסקי העולם,

מעשה י"ב

מעשה: פעם אחד היה בעל תפילה שהיה עוסק תמיד בתפילות ושירות ותשבחות להשי"ת, והיה יושב חוץ ליישוב, והיה רגיל ליכנס ליישוב, והיה נכנס אצל איזה אדם - מוסתמא היה נכנס להקטנים במעלה, כגון עניים וכיוצא, והיה מדבר על לבו מהתכלית של כל העולם. אמרו חז"ל (נדרים פא). הזהרו בבני עניים שמחן תצא תורה, ופרש"י: הזהרו בבני עניים להשתדל ללמדם תורה שמחן תצא תורה שאין להם עסק אחר, ועוד שדעתם שפלה עליהם, עכ"ל. וזה מה שרואים שהבעל תפילה הלך להקטנים במעלה כגון עניים כי דעתם שפלה ואין ליבם גם עליהם להתגאות, וע"כ בקל אפשר להטות ליבם לטובה. ומ"מ אפילו הכי צריך לדעת שרביז"ל אמר גם דיבור אחר והוא בחי"מ תקמ"ג: "היה מתלוצץ מאלו המשתדלים לקרב להשי"ת רק הפחותים במעלה מאוד כגון עניים ואביונים ועמי הארצות וכיוצא בזה אנשים השפלים במעלה. כי העיקר הוא להשתדל לקרב להשי"ת בני האדם הגדולים במעלה שיש להם איזה חשיבות, כי בני אדם כאלו קשה לקרבם מאוד, וכשזוכה לקרבם אשרי לו. כי הוא דבר גדול מאוד כשמקרב נפשות גדולות להשי"ת ואז אלו הקטנים והשפלים במעלה נופלים ונטפלים ממילא אליו ומתקרבים להשי"ת, כי מתבטלים לגבי הגדול מהם שנתקרב לדרך האמת להשי"ת. ושאלתי אותו ז"ל מי הוא הגדול? השיב בחפזו [בדרך גערה על שאני שואל דבר פשוט כזה] מי שהוא למדן יותר חשוב יותר, מי שהוא עשיר חשוב יותר, מי שהוא מיוחס חשוב יותר. והמובן מדבריו היה שכל מי שיש לו איזה חשיבות ומעלה מצד עשירות או מצד חכמה וייחוס, בוודאי נשמתו גדולה וגבוהה יותר, וכמו כן יש לו יצר הרע גדול ביותר, וגם בו תלויים כמה נפשות ביותר, ועל כן העיקר להשתדל לקרב מבני הנעורים החשובים שבעיר, כגון בני העשירים ואותן שמוחזקים בלימוד, ואז הקטנים מתקרבים ממילא וכנ"ל. גם דרכו היה שלא היה משתדל לקרב זקנים רק בני הנעורים כמוכא בהאלף בית (ספר המדות) שהנערים בקל להשיב אותם להשי"ת מן הזקנים".

היות שבאמת אין שום תכלית כי אם לעסוק בעבודת ה' כל ימי חייו, ולבלות ימיו בתפילה להשי"ת ושירות ותשבחות וכו', והיה מרבה לדבר עמו דברי התעוררות כאלו עד שנכנסו דבריו באוזניו, עד שנתרצה אותו האדם להתחבר עמו, ותיכף כשנתרצה עמו היה לוקחו ומוליכו למקומו שהיה לו חוץ ליישוב, כי אותו הבעל תפילה הנ"ל בחר לו מקום חוץ ליישוב כנ"ל. להתקרב להבעל תפילה צריך דייקא לצאת חוץ ליישוב, ומרומז בזה כמה עניינים. האחד הוא ענין ההתבודדות שעיקר שלמותו הוא מחוץ ליישוב. השנית אע"פ שרבינו רצה שנהיה מעורבים עם הבריות (כוכבי אור שיחות וסיפורים נ"ד), מ"מ יש את ההרגשה אצל תלמידי רבינו שנמצאים מחוץ ליישוב, כי אנשי שלומינו האמיתיים אע"פ שחיים בתוך היישוב - מ"מ מוחם ומחשבתם הוא חוץ ליישוב, דהיינו שמובדלים עכ"פ ברצון מכל הבלי העוה"ז ומכל טרדות היישוב, וממאסים בפה מלא את הבלי העוה"ז החולף ועובר.

ובאותו המקום היה שם נהר לפניו, גם היה שם אילנות ופירות, והיו אוכלים מן הפירות. ועל בגדים לא היה מקפיד כלל! בשיחות הר"ן ק': "ותתפשהו בבגדו" (בראשית לט יב), שהבעל דבר והסטרא אחרא תופסת את האדם בבגדו, דהיינו שמטריד אותו בטרדת בגדיו ומלבושיו. כי טרדת הצטרפות מלבושים ובגדים של אדם הם מבלבלין מאוד את האדם ומונעים אותו על ידי זה מעבודת השם

חסיד", כי צריך דייקא לצאת עם הבעל תפילה אל חוץ ליישוב ולהיות מאנשיו ולילך בדרכיו, וכמבואר היטב בקונטרס "התקשרות לצדיק האמת" להרה"ח ר' שמואל הורביץ ז"ל.

והיה הבעל תפילה הנ"ל עם אנשיו וישיבים חוץ ליישוב כנ"ל, ועוסקים רק בעניינים הנ"ל, בתפילה ושיירות ותשבחות להשי"ת, ויודים ותעניות וסיגופים ותשובות כנ"ל וכו'... ואצל אלו האנשים שקרבם להשי"ת, היה תענית או סיגוף גדול - יקר יותר מכל התענוגים שבעולם, כי היה להם תענוג מן הסיגוף גדול או מתענית - יותר מכל התענוגים שבעולם. עפ"י המבואר בליקו"מ קע"ט שע"י תענית מתקנין הימים הקודמים. והנה כל הבלי ותענוגי העוה"ז הם ממשיכא דחויא, ובאמת שהם צער גדול לנשמה, כי כל הבלי עוה"ז שנותנים לגוף מחשיך יותר לנשמה, ואמרו (כתובות קד, תוד"ה לא) עד שאדם מתפלל שיכנס תורה לתוך גופו, יתפלל שלא יכנסו מעדנים לתוך גופו, וע"כ בתענית מתקן כל זאת. וכל סיגוף וכל צער שמצער לגוף, אזי מזכך יותר ויותר את הנשמה שתוכל להאיר. ואנשים מגושמים אינם מבינים דיבורים אלו כלל, אבל כשמתקרבים לצדיק האמת וטועמים האור הגנוז, ויודעים שבאמת אין כלל עוה"ז רק בכאן הוא הגיהנום (ליקו"מ תניינא קי"ט) ויודעים שכל מה שפחות נהנים מזה העולם יותר מתקרבים להשי"ת, עי"ז אפשר להבין האיד סיגופים ותעניות מענגים יותר מכל תענוגי העוה"ז, כי כן הוא האמת שהפרישות מהבלי העוה"ז - שזהו הצלחה אמיתית ונצחית, זהו בוודאי יותר תענוג מכל תענוגי שווא והבל דהאי עולמא. ואמר מוהרנ"ת (כוכבי אור "אבניה ברזל" סיפורי רנ"ט): די וועלט איז נישט, און מען קען זיין נישט בעקומען, תורה ועבודה איז יא, און מען קען דאס יא בעקומען, (העולם הזה הוא "לא" ואי אפשר לקבלו, תורה ועבודה זה "כן" ואפשר כן לקבלו).

עוד נתבונן בלשונות הסיפור, נראה שכתוב שהבעל תפילה היה מפתה להתקרב להשי"ת ושואן שום תכלית כי אם לעסוק בעבודת ה' כל ימי חייו וכו', וכן כתוב בכל הסיפור שקירבם לעבודת ה'. ודבר זה רואים גם בהתקרבות לרביה"ק, שהעולם חושבים שהצדיק רוצה בפרסומו, ורוצה שיתקרב "אליו", ואינם יודעים כי תכלית ההתקרבות לצדיק הוא בשביל להתקרב להשי"ת, והצדיק הוא זה שמקרב אותנו להשי"ת, נמצא כי ההתקרבות לצדיק אינה התכלית לבדה - אלא היא הסיבה והדרך להתקרב על ידה להשי"ת.

וזכרנו בעת התקרבותי לדרך רביה"ק התווכחו איתי וכו', ואחד אמר לי שכל הענין של ברסלב זה דמיון ואינו אמת וכו', אמרתי לו: אם זה שמלמדים אותי לעשות כל יום שעה התבודדות דהיינו לדבר ולפרש שיחתי לפני השי"ת ולהתחנן אליו שיקרבי אליו - נקרא אצלך שקר ודמיון, א"כ אמור לי מה זה אמת? אם לדבר ולהתפלל לה' זה שקר - מה זה אמת? ונסתם פיו והלך לו. וזה מה שרואים כאן אצל הבעל תפילה, כל תכלית המקורבים שלו הכל ענין אחד לקרבם כולם להשי"ת. ואין מתקרבים להשי"ת? אומר רביה"ק (ליקו"מ תניינא פ"ד) דע שעיקר התחברות ודביקות להשי"ת הוא ע"י התפילה, כי התפילה היא שער שדרך שם נכנסין להשי"ת ומשם אשתמודעין ליה.

וע"כ ברסלב בער חסידים אחים וידידים! לכל אחד ואחד יש אוצר טעון בדיבורים חיים מהמעין הנובע, עורו נא התעוררו נא לדבר עם אנשים מהתכלית, בכל מקום שהולכים ובכל עת שנפגשים עם חברים שכנים ידידים ומשפחה להתחיל לדבר מהתכלית, ואיך שהכל הבל, ושואן שום תקווה ומנוס כי אם לברוח אל השי"ת, ואזי בוודאי נזכה שיתקרב עוד אנשים אל הבעל תפילה ויתרבו הבתים עד אין קץ ושיעור עדי ביאת ינון בקרוב בימינו אכ"י.

אולי יצמח ויתגלגל מזה דיבורים שיעוררו אותם להשי"ת, ואפילו אם לא יפעל כי אם תנועה בעלמא, שיכנס בהם איזה הרהור תשובה או התעוררות לפי שעה, גם כן טוב מאוד, מכל שכן שיכול להיות שברבות הימים, כשידבר עמהם ויחזור וידבר, אולי יזכה לעוררם באמת להשי"ת ולקרבתם לעבודתו יתברך אשר אין דבר גדול מזה, כמובא בכל הספרים בפרט בזוהר הקדוש (שמות קכה), כמו שכתוב שם: זכאה מאן דאחיד בידא דחייבא וכו' וקודשא בריך הוא משתבח ביה בכל עלמין וכו'.

עוד מבואר בחי"מ (שע"ז): שכל הדברים בטלים והשיחות חולין שמדברין בכדי לקרב בני אדם לעבודת ה', הכל נתתקן עי"ש. ובישיחה"ר רפ"ו: פעם אחת אמר לי בוז הלשון: די שמוסט זיך יא מיט מענטשין, קענסטו זיין צו פרעגן - וואס? (אתה הלא מדבר עם אנשים, יש לך לשאל אותם - מה?). ואמר תיבה זאת "וואס" בהמשכה ובקול גדול מעומק הלב, כלומר שראוי לשאול לבני אדם שאין חושבין על אחריתם - מה? כלומר, לאחר כל הסכסוכים והבלבולים והמניעות והטענות ואמתלאות של שטות והבל שיש לרוב בני אדם תירוצים של שקר על שרחוקים מהשם יתברך, אף על פי כן סוף כל סוף מה יהיה ממך, מה תעשה באחריתך ומה תשיב שולחך דבר ומה אתה חושב, וכי אין אתה יודע שאתה גר בארץ הזאת וכל ימי שנותינו הבל וריק כצל עובר וכענן כלה וכו'! וכל זה אדם יודע היטב, ואם כן מה אתה חושב?! שים לבך לדברים האלה היטב, והכניסם היטב בעומק לבך ואל תשליכם אחרי גוון, הפך בהם והפך בהם למען תהיה לך נפשך לשלל.

ובימי מוהרנ"ת (א' א') מסופר איך שמוהרנ"ת בצעירותו התווכח עם חברו ועם שאר אנשים בענין החסידים והמתנגדים, וכמה שהתווכחו עמו - עכ"ז נשאר עדיין מתנגד, וכתב מוהרנ"ת בזה"ל: אח"כ מריבוי הדברים של חברי הנ"ל ושאר אנשים הבחנתי האמת, וזכיתי לננוס באמונת חכמים, והסכימה דעתי עם החסידים שטוב להתקרב להצדיקים המפורסמים גדולי החסידים כי הם אנשי אמת וה' עמם, ואז נמשך עלי יראה קצת ונשתנתי לטובה בכמה דברים הידועים לי וכו' עי"ש, וב"ה רואים בזה שבזכות שלא התייאשו מלדבר איתו, פעלו אכן לקרבו ומזה צמח ישועה לדורות... עוד רואים כאן הענין של "תלמידים יעשו תלמידים" כמבואר בחי"מ מ"ו שכל אחד צריך לעשות תלמידים ולקרבתם לעבודת ה' כפי התורות והדרכים שקיבל מהבעל תפילה.

וכן היה הבעל תפילה הנ"ל עוסק בענין זה תמיד, והיה מקרב בכל פעם אנשים ומוציאם מן היישוב כנ"ל, עד שנעשה רושם בעולם והתחיל הדבר להתפרסם, כי פתאום נמלטו איזה אנשים מן המדינה - ולא נודע איש, וכן נודמן שפתאום נאבד אצל אחד בנו וכיצא בו ולא נודע איפה הם, עד שנודע: היות שנמצא הבעל תפילה הנ"ל שהוא הולך ומפתה בני אדם לעבודת השי"ת כנ"ל. כל המחלוקת שיש על הצדיק האמת - רביה"ק ואנשיו, הוא רק מחמת שרחוקים מהאמת, כי באמת אם היו אנשי העולם מסתכלים בעין האמת, והיו חיים בתדירות עם התכלית אזי היו מכבדין כל אחד שנתקרב להבעל תפילה, אבל מפני ששקועים בחושך, וסר מרע משתולל פירש"י (סנהדרין צז). כל העולם אומרין עליו שוטה הוא, וע"כ מי שעוזב את שטותי והבלי העוה"ז נקרא אצל העולם שנאבד לו בנו (וזה אינם יודעים שכל האבידות נמצאים אצל הצדיק...) ועיין עוד בליקו"מ תניינא צ"ג בענין המחלוקת על הבעל תפילה.

כתוב שהיה מוציאם מן היישוב, ולכאורה היה מספיק שהבעל תפילה ילמד אותם את העצות שלו וישארו במקומם, אבל לא כן עשה אלא היו צריכים להתחבר אליו או לאחד מאנשיו ולצאת חוץ ליישוב, וזה מה שלומדים מכאן שאין די לקחת את העצות של הבעל תפילה ולישארו ביישוב, אלא צריך לעבור את הנסיון העשירי נסיון העקידה, ולומר בפירוש בפה מלא אני "ברסלב" ער

מבית שערים לציפורי

התרגשות

מיוחדת אופפת את כל המשתתפים על ציונו של רבי יהודה הנשיא "רבינו הקדוש"

מחבר המשניות, השוכן כבוד בצפונו של היישוב ציפורי, במערה עתיקה, בנויה מאבני גזית אשר נבנתה עוד בזמן התנאים. אין כאן המקום להאריך בשבחיו וגם אין לנו שום השגה בגדולתו של רבינו הקדוש מחבר המשניות, ודי לנו אם נזכיר את מאמר חז"ל (כתובות קג): "אותו היום שמת רבי בטלה קדושה".

מזמן קבורתו של רבי יהודה הנשיא עד היום לא פסקו העדויות על ההשטחות במקום. תלמידו רבי חייא כבר העיד (שם): "אני ראיתי קברו של רבי והורדתי עליו דמעות". ולהלן נעתיק קצת מלשונות הראשונים והאחרונים ועל כולנה עדותו המפורשת של בעל השיטה מקובצת כי "קבלה בידנו שקברו בציפורי ואני זכיתי והייתי על קברו".

עם זאת קיימת קושיא חזקה המערערת לכאורה על קביעת מקום הקבר בציפורי, שכן במסכת כתובות (שם) מוזכר במפורש כי מקום קברו מוכן לו בבית שערים. וכן במדרש רבה (קהלת ט' י"ב) מפורש שהובילו את ארונו לבית שערים. קושיא אלימתא זו כבר הקשה בעל השיטה מקובצת ולהלן נביא גם את יישובו.

עם זאת ברור כי לפחות חלק ממשפחתו של רבי ואולי גם מתלמידיו, מצאו את מקום מנוחתם האחרון בבית שערים, עד לימינו אנו כאשר באו פריצי עמנו וחיללו את מקום קברם ה"ו והשליכו את עצמותיהם כדומן על פני השדה. גם שערוריה נוראה זו תזכה כאן לסקירה קצרה והשי"ת יגדור פרצות עמו בקרוב ולפחות לא יגעו להבא בשאר המערות במקום שעדיין זכו להשאר סגורים וחתומים בעז"ה עדי יקויים הפסוק "הקיצו ורגנו שוכני עפר" אכ"ר.

הקללה התקיימה איפוא תוך תקופה קצרה.

בית שערים

שנת תרצ"ד. שומר היערות אלכסנדר זייד שהגיע מרומניה ארצה כעשר שנים לפני כן, רוכב על הסוס בסמיכות לקבר הקרוי בפי הערבים שיח' אברק, במזרחו של הר הכרמל. (היו שטענו לפי צליל השם שמדובר בקברו של ברק בן אבינעום - בניגוד גמור לכל ספרי המסעות המצינים אותו עם דבורה הנביאה בקדש נפתלי). בתוקף תפקידו פיקד על שמירת היישובים באיזור ובמסגרת שיטוטיו נהג לחפור ולנסות לגלות דברים מעניינים במקומות שעבר בהם.

תוך כדי חפירה מגלה זייד פירצה שהובילה למערת קבורה מפוארת, ובתוך המערה ממצאים עתיקים, כתובות עבריות בהם אף נכתב מפורשות בארמית: "כל מן דיפתח הדא קבורתא... ימות בסוף ביש" (ראה תמונה). איננו יודעים האם זייד זיהה את הקללה או לא, הוא הזעיק למקום את הארכיאולוגים שהתחילו בחילול הקברים. לאחר שנתיים נרצח זייד בדם קר בידי בדואי משבט מקומי.

החפירות הארכיאולוגיות החלו אמנם בשנת תרצ"ד אבל תוך תקופה קצרה נאלצו לזנוח את האתר עם התגברות הפרעות מצד ערביי הארץ. 18 שנה לאחר מכן, בשנת תשי"ב חזרו הרשעים למקום תוך שהם מחטטים את העצמות הקדושות, בעוד שאפילו לשיטתם מדובר בוודאות מוחלטת בנפטרים יהודיים מזמן התנאים.

עד מהרה התברר כי מדובר באחת התגליות החשובות ביותר, מערכת שלמה של מערות קבורה אדירות מימדים ובהם מאות רבות של ארונות קבורה מפוארים בצורה יוצאת מן הכלל, עם כיתובים וקישוטים יוצאי דופן, התגלו בזה אחר זה, כשהכיתובים שופכים אור יותר ויותר עד שזוהתה כתובת ביוונית "אוי לי בבית שערים שלי" המעידה באופן ברור כי אכן מדובר ביישוב היהודי העתיק "בית שערים" או בשמו היווני "ביסרה", בו התגורר רבי יהודה הנשיא, משפחתו ותלמידיו במשך שנים עד שעבר להתגורר בציפורי עקב מחלתו (כתובות קג.).

אחת התגליות המרעישות היתה כתובת עברית בשני חדרים קטנים ובהם נכתב על גבי כוכי הקבורה: "רבי שמעון", "אנינא הקטן" (כנראה רבי חנינא) "זו של רבי גמליאל". בקירבת הכניסה מצויה עוד כתובת מרטיטה באותיות גדולות: "כן הן מנוחות אטיו בתו של רבי גמליאל בן נחמיה שמתה בתולה בת עשרין ושנים שנה ואטיון בתו של רבי יהודה בנו של רבי גמליאל שמתה בת תשע שנים וששה חדשים..". לפי השמות יתכן מאד שמדובר במשפחתו הקרובה של רבינו הקדוש. יצוין דברי הגמ' במועד קטן (כא. לפי כת"י מינכן המובא במהדורת עוז והדר) "מעשה ומת בנו של רבי יוסי בציפורי ונכנס לבית המדרש ודרש כל היום כולו, ובתו של רבי בבית שערים ונכנס לבית המדרש ודרש כל היום כולו". סביר להניח שגם בת זו נקברה במערות אלו כמו בני משפחתה.

אי אפשר להמשיך ולתאר בקרירות את מה שנחשף באותן מערות. העין דומעת והלב ממאן להנחם על אותם מאות ואולי אלפי ארונות וכוכי קבורה, שעד לפני כמה עשרות שנים היו מלאות בעצמות קדושות שנחו על משכבם במנוחה כאלפיים שנה, עד שבאו חייתו יער הארכיאולוגים ימ"ש ונתנו את נבלת עבדך מאכל לעוף השמים, חיללו, רמסו ודרסו את העצמות והתנהגו עמום בביזוי נורא. בתחילה ניסו החופרים לשקר כאילו הארונות נמצאו כבר ללא העצמות, אולם האמת התגלתה עד מהרה כאשר עובדים במקום סיפרו לפי תומם כיצד רוקנו את הארונות, וגם התגלו ארונות נוספים שעדיין לא הגיעו אליהם והם היו מלאים בעצמות ובשלדי אדם. עדויות גם סיפרו על מבקרים במקום שלוקחים עצמות לביתם כ"מזכרת" רח"ל.

היהדות החרדית היתה כמקרה, בעיקר נחלצו בראש המערכה מרנן הגרי"ז הרב מבריסק והאדמו"ר מסאטמאר זי"ע ועוד מגדולי הרבנים שהרעישו תבל ומלואה ואף הקימו בעקבות כך את הארגון החשוב "אתרא קדישא". הפגנות רבות רושם התקיימו בארץ ובחו"ל וגרמו מבוכה רבה לראשי השלטון שמהירו להצהיר בערמה כי "כל המעורות שעברו לרשות הממשלה - אין נוגעים בהם יותר". תוך ימים ספורים התגלתה המזימה, כאשר התברר כי אכן כל המעורות שכבר נחטטו עד היסוד ואין בהם יותר ממצאים הם אלו שהועברו לידי הממשלה, בעוד שאר המעורות נמצאים עדיין "ברשות" הארכיאולוגים העושים בהם כבתוך שלהם רח"ל.

לשיא הגיחוך הגיעו הדברים כאשר גורמים מקרב הדתיים-לאומיים ניסו לתווך וכאילו להציל את המצב. אין כאן המקום לתאר את דרישותיהם המעלות חיוך על פני הקוראים (למשל שהעובדים במקום יחבשו כיסוי ראש...), אולם בכל זאת נביא נקודה אחת חשובה, הנוגעת למקום ציונו של רבי יהודה הנשיא. היה זה כאשר הרב מטעם הר' ניסים הצליח לקבל אישור לבקר בעומק המערות ולהוכיח מקרוב על פעולות החפירה. לאחר שהזדעזע לראות את הארונות המרוקנים, הראו לו פינה מיוחדת באחת המערות, הסמוכה למקום בו התגלו הכתובות עם שמות התנאים, ושם

אנ"ש בתפילה בציון רבינו הקדוש בציפורי

בתוך הרצפה חצובים 2 משכבי קבורה ללא שום כיתובים וקישוטים, דבר המלמד על חשיבות וקדושה מיוחדת, והם מספרים לו לפי תומם כי כאן "היה" מקום קבורתם של רבינו הקדוש ואשתו. (יצוין כי הדבר מתאים לצוואתו של רבי [ירושלמי] כתובות פ"ג ה"ג): **"ותהא ארוני נקובה בארץ"** ופירש הכפתור ופרח שיטלו הדף התחתון שבארון וישיבוהו על הארץ, שקבורת קרקע מצוה" הרב שראה כי הכוכים ריקים ונקיים לגמרי והכיסויים מוטלים בצד, שאל אותם "מי העיז לנגוע בעצמות רבי יהודה הנשיא ואיפה הן?" מנהל העבודה הצביע

על שקע בקיר וסיפר כי שם שמו את העצמות בין יתר העצמות... הר' ניסים לא יכל להתאפק וצעק עליהם בהתרגשות "זה לא יכופר לכם!" (מתוך עדות אישית של מר א. לבנון במכתב למנכ"ל משרד הדתות י"ב תשרי תשט"ז, מובא בספר זעקת ישני עפר).

בנין מערת רבי יהודה הנשיא בציפורי

אם חשבנו שלפחות נשארו העצמות באותו שקע, הרי שבאה השערוריה של שנת תשמ"ב והרסה כל תקוה. הכל התחיל בידיעה תמימה בעתון מקומי בחיפה, על "התנדבות" תלמידי בית ספר מקרית טבעון הסמוכה ש"מנקים" את מערות בית שערים מכל העפר והעצמות רח"ל.

כאשר עסקני אתרא קדישא הגיעו למקום חשכו עיניהם. לפני פתחי המערות שכב תל ענק של שפך אדמה ובתוכו מתגלגלים עצמות אדם לרוב. היה זה בעיצומו של חול המועד פסח והמבוגרים בקרבנו זוכרים את הנסיעה הגדולה של מאות יקירי

ירושלים ובני ברק שעמדו בבגדי החג בשורה ארוכה ומעבירים איש לרעהו דליים מלאים עפר הקברות מעורב בעצמות ורסק עצמות, לקבורה בצלע ההר הסמוך, כשהם מקימים קיר תמך מביטון. זעם המתעסקים במצוה רבה זו גדול היה לאין שיעור נוכח המחזות המזעזעות של חלקי גולגלות ועצמות שלימות שנתגלו פה ושם. עם סיום העבודות עיכבו למעצר את העסקן הר"ר ישראל אייזנבאך שיחי', ששהה בבית האסורים למעלה משבוע (כולל שביעי של פסח) עד ששוחרר לאחר הפגנות.

מובן מאילו שהדבר לא עבר בשתיקה, מה גם שהיה צורך דחוף לעצור את "התנדבות" הנערים המחללים בשיטתיות את שארית הפליטה, אי לכך נערכה הפגנה ענקית במרכז בני ברק במוצש"ק פר' שמיני, בה דיברו גדולי ישראל, בהם יש לציין את מרנן הגר"ש וואזנר והגר"ח גריינמן זכרונם לברכה שנסתלקו מעמנו זה עתה, שהיו מראשי המדברים באותה הפגנה. בדבריו אז הזכיר הרב וואזנר את דברי התשב"ץ כי חיוב קבורה הוא אפילו מאה פעמים - עד תחיית המתים, אפילו אם הוציאו המת מקברו מאה פעמים יש חיוב לקברו. למחרת ההפגנה יצאו שוב שלשה אוטובוסים של אברכים ובני תורה להמשיך בליקוט העצמות ובמשך שש שעות רצופות עבדו תחת שמש קופחת. בס"ה הביאו לקבורה כשישים טונות של אדמת קודש.

בשולי הדברים נציין כי גם היום עדיין מרחפת סכנה למערות קבורה ידועות הנמצאות בשטח. לפחות על מערה אחת (מס' 30 בדף המידע המחולק במקום) ידוע כי היא טרם נחפרה ואיש עדיין לא נגע בתוכה. וכולנו תקוה ותפילה שלא ינוח שבט הרשע על גורל הצדיקים.

מעניין לציין כי בדיוק מעל המערה המיוחדת לרבי יהודה הנשיא נמצא בחפירות מבנה ספסלים מפואר ובמרכזו ספסל המעוצב כחצי גורן. דבר המלמד אולי על הישיבה שהושיבו על קברו.

לקדושים
אשר
בארץ

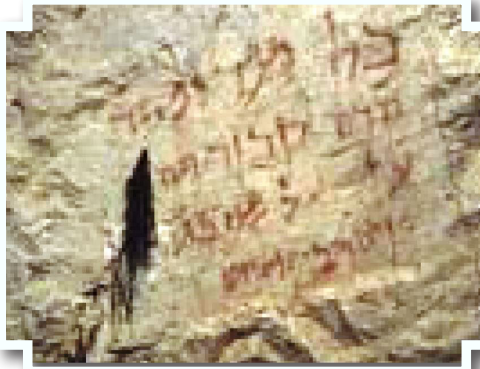
ניתן להאריך רבות בתיאור המקום ונפלאותיו, אולם נחזור לענינו ונעסוק בשאלת זיהויו של קבר רבי יהודה הנשיא.

ציפורי

היישוב ציפורי ידוע היום במקומו מצפון לעיר נצרת, עתיקות רבות נחשפו באזור זה במאה השנים האחרונות, ועדיין הולכות ונחשפות עד לימינו אלה. הממצאים מלמדים כי אכן כאן התקיים היישוב היהודי העתיק ציפורי ויעידו בניי הפאר, בתי הכנסת והמקוואות, לרבות מערות הקבורה הרבות שנמצאו בסביבה. לפני כמה שנים גילה אחד התושבים בחצרו מערת קבורה ועלמשקוף הדלת חרוטות באותיות עבריות בלשון הקודש "הדין משכבה דרבי יהושע בן לוי" (למרות שבגמ' מסופר כי הוא עלה חי לשמים, הרי בשמות הצדיקים מובאים שני תנאים בשם זה וכנראה זהו השני). בחסדי שמים לאחר מאבק מר של בעל הבית לא נגעו בארונות הקבורה בפנים, ואף הצליח לקבל פסק בבית המשפט שיחזירו את המשקוף עם הכתובת למקומה. (כמו כן שמעתי כי לאחרונה נמצאו 2 מערות קבורה מתחת לכביש המוליך מהיישוב ציפורי לעבר מערת רבי יהודה הנשיא, ולפי זה כדאי לכהנים לרדת לאחר השער החשמלי ולצעוד דרך השביל והשדות בצד שמאל).

בצפון היישוב ידוע עוד מזמן הגאונים מערת קברו של רבי יהודה הנשיא. מדובר במבנה קבורה קדום המתוארך לזמן התנאים

והוא נקרא בשפה המקצועית "מאוזוליאום" שהכוונה מערה על גבי הקרקע בעלת תקרה מקומרת מאבני גזית. מול הפתח בפנים קיים כוך קבורה גדול מימדים שהוא בעצם קברו של רבי, ובצדדים קיימים עוד 10 כוכי קבורה של עשרה גאונים (על פי ספרי המסעות).

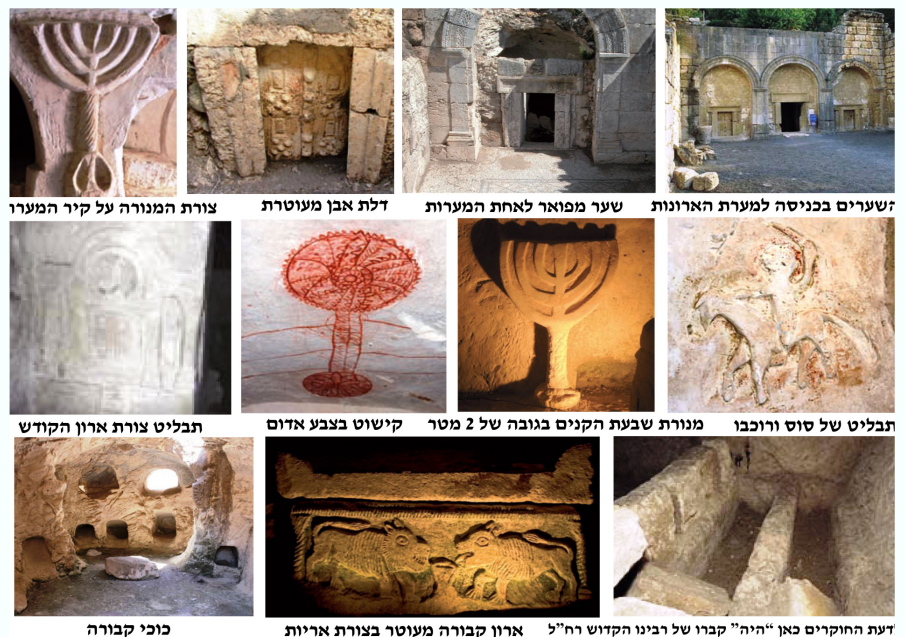

כיתוב אדום באותיות עבריות
"כל מן דיפתח הדא קבורתא ימות בסוף
ביש" הקללה שהתקיימה

מערה זו היתה נקראת בפי הערבים כ"קבר בנות יעקב" כינוי המתייחס לכל קבר השייך לעם ישראל בני יעקב אבינו.

כל ספרי המסעות מציינים את המקום ללא עוררין ונציין חלק מהם: רבי בנימין מטולדה, רבי פתחיה מרגנשבורג המוסיף "וריה טוב יוצא מקברו ומריח עד פרסה". הכפתור ופרח, בעל שבילי דירושלים הכותב: "על פתח המערה שבה טמון רבינו הקדוש נמצא לוח אבן ועליו חרותות המילים 'פה קבר רבינו הקדוש ינוח על משכבו'". ורבי

חלק מהתגליות בבית שערים

צורת המנורה על קיר המערה

דלת אבן מעוטרת

שער מפואר לאחת המערות

זשערים בכניסה למערת הארונות

תבליט צורת ארון הקודש

קישוט בצבע אדום

מנורת שבעת הקנים בגובה של 2 מטר

תבליט של סוס ורוכבו

כוכי קבורה

ארון קבורה מעוטרת בצורת אריות

דעת החוקרים כאן "היה" קברו של רבינו הקדוש רח"ל

יצחק בן אלפרא כותב "ציפורי, שם רבינו הקדוש במערה, ומימינו ה' גאונים ומשמאלו ה' גאונים ותחת המערה רבן שמעון ורבן גמליאל בניו". וכן ביחוס הצדיקים "ולפניהם בצידי המערה עשרה גאונים וכנגד הפתח קברו של רבי ופתח המערה אבן אחת". וכן בעל ידי משה "ציפורי היא על ראש הר גדול, במורד ההר למערב מערה יפה כמו חדר, ושם קבורים בכוכין רבנו הקדוש ושני בניו רבן גמליאל ורבן שמעון ועשרה תלמידים. והמצבה שבמערה מול הפתח היא מצבת רבנו הקדוש, ופתח המערה חצוב מאבן".

מאחורי המבנה, במרחק של כעשרים מטרים, מצויה מערת קבורה נוספת החפורה בתוך האדמה, ולפי ספר תוצאות ארץ ישראל שם קבורה אשתו של רבינו הקדוש. (בפעם הראשונה שראיתי את המערה היה קשה להאמין כי מדובר במערת קבורה, אולם לפני תקופה קצרה שמעתי מעד נאמן כי בעיצומם של הגשמים בחורף תשע"ד התגלה בתוך המערה שלד אדם שנסחף מתוך הכוכים והעסקנים מיהרו לקברו בעומק המערה).

הקבר בציפורי שוקק חיים והומה מהמון מבקרים ומתפללים, בפרט ביום ההילולא ט"ו כסליו. יצוין גם כי לאחרונה נשמע מכמה אנשים נאמנים על ישועות למעלה מדרך הטבע שראו בעיניהם לאחר שהבטיחו לערוך במקום סעודת מצוה לכבוד רבינו הקדוש. אמנם אין שום מקור לסגולה זו, אולם עם עובדות קשה להתווכח.

מקומם הנכון של בית שערים וציפורי

לפני שננסה לעשות סדר בנידון קבר של רבי יהודה הנשיא, נקדים כי חוקרי הארץ הידועים, הלא הם רבינו אשתורי הפרחי בעל כפתור ופרח, התבואות הארץ והאדמת קודש, חלוקים בדיעותיהם אודות מקומה של בית שערים, וכמובן שאף אחד מהם אינו מציין אותה במקום הידוע כיום, שכן בזמנם עדיין לא ידעו כלל על המערות ועל התגליות שהיו טמונות לגמרי מתחת לפני השטח.

בכל הקשור לציפורי לא מצאתי אף אחד שיערער על מקומה, אם כי בדברי חז"ל עצמם (גיטין עז): מצאנו כי היא סמוכה מאד לטבריה, וכן כתב גם הר"י מיגאש (סי' מ"ה)

שהיא בתוך תחום שבת לטבריה. אולם בספר בין השמשות מיישב כי היתה עיר נוספת בשם ציפורי בהר הדרומי של טבריה, ובכך ניתן גם לבאר את דברי רבי יוסי (שבת קיח:). על מכניסי שבת בטבריה העמוקה ומוציאי שבת בציפורי שיושבת בראש ההר ואכמ"ל.

והאמת היא כי מעולם הוקשה לי כיצד אנו בטוחים שכאן זו ציפורי, שהרי הגמרא בכתובות (קג:). מספרת: "רבי בבית שערים הוה אלא כיון דחלש אמטיוהי לציפורי דמדליא ובסיס אוירא" כלומר ששם יש אויר הרים המבריא, ופירש רש"י "דאמרינן במסכת מגילה למה נקרא שמה צפורי שיושבת בראש ההר כציפור". ועינינו הרואות כי ציפורי שוכנת בראש גבעה קטנה למדי, בגובה של 280 מטר בלבד מעל פני הים, (לעומת 100 מטר גובה של בית שערים) וממש בסמוך אליה מצד דרום מתנוסס לו לגובה הר יונה-נצרת שגובהו כ-600 מטר וממש מאפיל על כל הגבעות הסמוכות. וכן מצד צפון מזרח במרחק קצר מתרומם לו הר טורעאן גם הוא בגובה 550 מטר, וכיצד ניתן לומר שדווקא הגבעה הקטנה של ציפורי במרכז העמק היא זו שיושבת על ראש ההר כציפור ואויר שלה טוב. גם בדקתי בנתוני מזג האויר העדכניים בימינו ומזג האויר בציפורי זהה כמעט לחלוטין לבית שערים. ואולי רק הרוחות בציפורי יותר חזקות.

וידידנו הרה"ח ר' יצחק טשינגל שליט"א (מחבר ספר מורה דרך למקומות הקדושים ועוסק זה עשרות בשנים בנושאים אלו) יישב לי כי כנראה הכוונה למקומות שהיה בהם יישוב ישראל, שביחס לבית שערים היתה ציפורי בראש ההר, אבל אמנם בהרים הגבוהים ישבו כנראה גויים, או שלא היו מיושבים כלל.

בית שערים או ציפורי?

נשאר לנו לברר האם הקבר הנכון הוא זה שבציפורי הוא שמא דווקא המערה בבית שערים היא מערת קברו של רבי יהודה הנשיא. (ובכל מקרה אין ספק כי בשני המקומות מדובר בתנאים וצדיקים, זאת לפי צורות הקבורה והחשיבות).

לכאורה ישנה גמרא מפורשת כי הוא נקבר בבית שערים (כתובות קג:): "רבי מוטל בציפורי ומקום מוכן לו בבית שערים" ופירש רש"י "רבי מוטל בחליו בציפורי ומקום

קברו מוכן לו בבית שערים". וכן מפרש רש"י בסנהדרין (מז. ד"ה אל תספדוני בעיירות): "רבינו הקדוש צוה את בניו בכתובות (קג, א) בהנושא אל תספדוני כשתוליכו את ארוני למקום קבורתי, דהוא מת בציפורי וקבורתו בבית שערים, אל תספדוני בעיירות קטנות שתעברו עליהן, אלא בכרכים גדולים דאיכא אינשי טובא ומיכנפי מעיירות נמי להתם".

פועם כ"ק מרח הגאב"ד והגאב"צ הבד"צ שליט"א

אהה שווד ושבר

חד

מאות קברות צדיקים קדושים חוללו בימים אלו בבית שערים

מחזות אימים מתגלים לעינינו כאשר ראשונים וחדות ועצמות קדושים מתגללים בבין נורא בשטח מערות הקבורה. ע"י השלטונות והקורן קיימת שגיוס מאות צעירי בתי ספר לעבודה הבויה של חטוטי שבני שהרשו ציונים קדושים נוכים ושוודות. והשאירו אחריהם הרס וחורבן בכל שטח בית הקברות קדוש עתיק זה מתקופת המשנה.

שומו שמים!

על ארץ ישראל להודיע על המצאת על השדה האדום לקישי השטח ברחות השלטון. האם והקדש הפקר לשוודות והתנפלים מדי פקס בפנים בבית קברות אחד להרס ולדמיון.

עוד גורם ראוי מנוח מהמערכה הכבדה בנאותם בית קברות עתיק במורד הר הבית בירושלים. וכבר מחזיקות אונתו קול צעקת קדושתו בבית שערים הוועקים אלינו מן האדמה לחוש להצלת כבודם ומנוחתם מפני שודדי האדם.

אנו פונים ליהדות החרדית ברחבי ארצנו הקדושה להתשורר ולחוש מיד למערכה גדולה. כי מידנו יבוקש באם נחשה ח"ו.

ולחזות התפצות אנו ונקום הצילו! נדע מדי קדוש עתיק חג על נכונות, נכונות, נכונות.

אלקו ישמע ויטו קיד כבוד שמו וכינו שמונו מנצחים וראו ה' מלאות בנאות אלקי יצחק בבאי.

התפצות לשמות ה' הקרבה

מש יצחק עקב ויטו רב ואב"ד פניה"ק ת"ו

מש משה אריה פריינד אב"ד חזק נ"י

מש ישראל שמואל פריינד אב"ד חזק נ"י

מש ישראל שמואל פריינד אב"ד חזק נ"י

מחזות רבותינו בראשות המנחת יצחק - ניסן תשמב

ואכן קושיא זו כבר הציקה לרבינו בצלאל אשכנזי בעל שיטה מקובצת שנחשב לאחד מהראשונים והוא מעיר על פירוש רש"י: "וקבלה בידנו שקברו בצפורי ואני זכיתי והייתי על קברו. ואפשר דאף על גב דמקום קברו קנוי לו בבית שערים לפי שנפטר בצפורי והיה ערב שבת כדאמרינן בירושלמי וכדכתיבנא לעיל לא נקבר אלא בצפורי".

וזה לשון הירושלמי שהביא השטמ"ק (כתובות יב, ג): "ר' נתן בשם ר' מנא מעשה נסים נעשו באותו היום ערב שבת היה ונכנסו כל העיירות להספידו ואישרוניה תמני עשרה כנישן ואחתוניה לבית שריי ותלת לון יומא עד שהיה כל אחד ואחד מגיע לביתו וממלא לו חבית של מים ומדליק את הנר". ופירש בקרבן העדה "ואחתוניה לבית שריי" והורידוהו לבית שערים כי שם קבורתו". וכן פירש בפני משה "לבית שערים ששם נקבר רבי".

ואם על הירושלמי היה אפשר להטיל ספק בזיהוי "בית שריי" בא המדרש (קהלת רבה ט, יב) ומספר לנו במפורש כי מדובר בבית שערים וז"ל: "ר' נחמיה בשם ר' מנא אמר מעשה נסים נעשו באותו היום ערב שבת היה ואתכנשון כל קרייתא להספידה דרבי ואשרוניה בתמני עשרי כנישתא ואובלוניה לבית שערים ותלא לון יומא עד דמטא כל חד וחד מישראל לביתו ומדליק לו את הנר וצולה לו דג וממלא לו חבית של מים עד שעשה האחרון שבהן שקעה החמה וכו'".

ואם כן לא זכיתי להבין יישובו של השיטה מקובצת כי הוא נקבר בציפורי משום שהיה ערב שבת, לאחר שחז"ל מספרים על מעשה הניסים, שהובילוהו עד לבית שערים וחזרו ועדיין לא שקעה החמה.

לעומת זאת מצאנו בדברי השטמ"ק לימוד לעצמנו, עד כמה יש לחזק וליישב את המסורת הקדומה, כי היות שהוא קיבל בקבלה כי הקבר הוא בציפורי וגם היה על קברו, נדחק ליישב את דברי חז"ל העיקר ליישב את המסורת. ואכן ניתן לסכם את הנושא בכך שבדברי חז"ל משמע שקברו אכן בבית שערים, אבל המסורת שבידינו, מזמן הראשונים ועד לימינו אנו, מצביעה ללא ספק על הקבר בציפורי, בעוד המערה בבית שערים היתה מכוסה מן העין לגמרי ואף אחד לא ידע על קיומה. מה גם שלפי המקורות שבידינו ישנם חילוקי דעות היכן היא, ורק הודות לחפירות הארכיאולוגיות הגיעו למסקנה הסופית, כך שאין בכך די לערער את קבלת הראשונים.

למעשה נוהגים כל הנוסעים כיום לנסוע בעיקר לציפורי, אם כי ישנם יחידי סגולה המשתדלים להתפלל גם במערה בבית שערים. וכן מעיד בספר שפתי צדיקים (עמ' שו) על המקובל רבי סלמאן מוצפי שפעם אחת הלך לבית שערים למערה והתפלל שם. (עדיף להגיע בשעות החשיכה בהם אין במקום תיירים, וגם בכדי שלא להתחייב בתשלום דמי כניסה. התפילות בלילה הם מחוץ למערה, שכן פנים המערה פתוחה למבקרים רק בשעות הכניסה הרשמיות)

והלוואי שנזכה וידבק בנו מעט מקדושתו של רבינו הקדוש זיע"א

בית הגזים

המשך המאמרים של הר"ה ר' שמחה בארנשטיין זצ"ל מלאד'ז
בגדולת מעלת ארץ ישראל עפ"י משנת רביה"ק

ה. ארץ ישראל - מקור הברכה

"כי ה' אלוך מביאך אל ארץ טובה, ארץ נחלי מים, עינות ותהומות יוצאים בבקעה ובהר, ארץ חטה ושעורה וגפן ותאנה ורמון, ארץ זית שמן ודבש, ארץ אשר לא במסכנות תאכל בה לחם, לא חסר כל בה, ארץ אשר אבניה ברזל ומהרריה תחצב נחשת" (דברים ח').

ואולם, עיקר הברכה - אומר הרבי ר"נ זצ"ל - הוא ה"דעת" שמקבלים בארץ ישראל, על דרך: דעת קנית - מה חסרת, דעת חסרת - מה קנית... "כל החסרונות, אומר הר"נ זצ"ל, עיקרן מחמת חסרון הדעת, ושליומות כל הדברים היא הדעת (ליקו"מ).

וע"כ "צדיק אוכל לשובע נפשו ובטן רשעים תחסר". הצדיק שבע תמיד ובטן רשעים תחסר תמיד, "מארת ה' בבית רשע", אומר הר"נ זצ"ל כי הצדיק, הזוכה לאור התורה לא יחסר לו כל טוב, כי אצלו "מאורות" מלא ו' מלשון "אור", אבל הרשע הרחוק מאור התורה אין לו במה למלא את ה"חלל" שלו ובמה להשלים את חסרונותיו, ובביתו שלטון הקללה והמארה, בחי' "מארת (חסר ו', אור התורה, בחי' הלוחות ארכן ו' ורחבן ו') ה' בבית רשע" בטן רשעים תחסר תמיד, יש לו מנה רוצה מאתים, אין אדם מת וחצי תאוותו בידו, אבל הצדיקים זוכים לשפע כפול לחם משנה, והכל מחמת שליומות הדעת, שלמות האמונה, מלאים שמחה תמיד, ולא רק שלא חסר להם כלום, אלא עוד יותר מזה, יש להם שפע כפול, לחם משנה, בחי' וירכב אותו במרכבת המשנה (בראשית מ"א) שנאמר אצל יוסף, יוסף הצדיק, השלם בדעתו, לא רדף אחר הכבוד והמותרות, וכשזכה לכבוד, לא היה מתקנא בגדולים ממנו בדרך השמים הגדולים שרדיפתם אחר הכבוד הוא בלתי גבול, וכל מה שיש להם יותר חסר להם יותר עד אשר גאותם טורדתם מן העולם. אבל הצדיקים ההולכים בדרך התורה, כל מה שהשיג' משפיע להם, כסף, כבוד, וכדומה הם מסתפקים בו ושמחים בו כאילו היה השפע כפול.

ההשגה הזאת מאירה בשבת, ואז זוכים ללחם משנה בחי' שפע כפול.

ובארץ ישראל מקום התגלות דעת ה' מאירה הדעת הזאת בשלימות, וזהו עיקר הברכה שזוכין בארץ ישראל וע"כ הכתוב אומר "לכן בארצם משנה ירשון" (ישעיה ס"א) בחי' שפע כפול, לחם משנה.

למידת ה"הסתפקות" שהיא מקור הברכה, המנוחה והאשור, זוכין בארץ ישראל, "ארץ אשר לא במסכנות תאכל בה לחם" מפרש הר"נ זצ"ל "ארץ אשר תאכל בה לחם" תסתפק באכילת לחם, "לא במסכנות" לא מפני העניות, שלא תשיג ידך לקנות מאכלים טובים ומעדנים, רק מחמת שפע דעת דקדושה השופע שם תמיד, תזכה להבין, כי כל האושר הנצחי בעולם הזה ובעולם הבא תלוי במדת ההסתפקות, "ארץ אשר לא במסכנות (בשביל מסכנות ועניות) תאכל בה לחם" "לא תחסר כל בה" הארץ מבורכת היא מטל השמים ומשמני הארץ, ממגד תבואות שמש וממוגד גרש ירחים, אבל אתה תאכל פת במלח, דוגמת רבינו הקדוש שהיה עשיר גדול ולא נהנה מזה העולם כמלוא אצבע קטנה.

"היה ביום ההוא, אמר הנביא, יהיה כל מקום אשר יהיה שם אלף גפן באלף כסף לשמיר ולשיית יהיה וכו' וכל ההרים אשר במעדר יעדרון לא תבוא שמה יראת שמיר ושיית" (ישעיה ז'), כי בהם יתעסקו לזרע תבואה למאכל, שאי אפשר בלא התבואה, אבל הגפנים יהיה לבו כי אותו הדור של חזקיה ישובו אלי לעסוק בתורה ולא לשתות יין וכו' ועל אותו הדור הוא אומר והיה כל מקום וכו' (רש"י שם).

וכל מגמת האיש הישראלי, בעלותו ארצה ישראל, צריכה שתהיה להשליך מעליו את עול המותרות, המעיק על האדם, מקצר את חייו ומטרידו משני העולמות, האדם הרודף אחרי תענוגי בשרים ומותרות מאבד את נפשו וגופו גם יחד, אבל המסתפק במה שהשיג' מומין לו ימצא לו תמיד אפשרות לקבוע עיתים לתורה ועבודה, וגם את גופו הוא מציל מכליון, כי לא יהיה נודד למרחקים ולא יכניס את עצמו בסכנות, לא יעמיס על עצמו עול הנהגת הבית למעלה מיכלתו (רק מפני הכבוד המדומה...) וגם תענוגי הבשרים יותר מהמדה הנחוצה מפסידים את הגוף, מכלים את כוחו ומזקנים אותו טרם בא עתו... ופתגם שגור הוא בפי החסידים הותיקים בשם המגיד מקאזניץ: "אמנם יפה הוא העולם הזה ונעים, אבל אשרי לו לאדם שלא

"נכנס" (ארנינטוען זיך) לתוכו".

ובזה מבאר הר"נ זצ"ל את דברי הכתוב: אעברה בארצך לא נטה בשדה ובכרם לא נשתה מי באר (אין כוונתנו לעלות לארץ ישראל לאכול לשתות ולשמוח) בדרך המלך (מלכו של עולם) נלך, כל כוונתנו היא, לילך בדרך המלך, ארץ ישראל מקדשת היא בעשר קדושות ושם יכולים לזכות לקיום התורה שזה הוא כל חפצנו ומגמתנו.

רבים הם האוצרים הרוחניים, המדות התרומיות שאוצר בתוכו עם ישראל במשך ימי קיומו. במאמרינו הקודמים הוכחנו, שכל אלה האוצרים הנאצרים ברוח ישראל מקורם בארץ ישראל, גם המדה של אריכת אפיים, שעליה נדבר במאמר הזה - בארצנו הקדושה יסודה.

ו. מדת אריכת אפים - בארץ ישראל

"אריכת אפיים" מדה ישראלית - ספציפית - "הוי למוד לקבל את הצער, ומחול תמיד על עלבונך" (אדר"נ פרק מ"א) זאת אומרת, תאריך אפך לסבול, הן צער הבא מן השמים, הן הבא על ידי אדם, "ועבר בה נקשה רעב והיה כי ירעב והתקצף וקלל במלכו ובאלוקיו וכו'" (ישעיה ח') "העובר באותה הדרך שעוזבים את הקב"ה... וקלל... בעגלים ובעלים שהיו עובדים לדם" (רש"י שם). איש הישראלי המאמין בהשגחת ה', בכח האמונה הזאת, מקבל הוא את הכל באהבה ושמח ביסוריו, גם כי חבריו יצערורו ימחול על עלבונם ויהיה מן הנעלבים ואינם עולבים, אבל כל הכועס כאילו עובד ע"ז, מראה הוא בכעסו שאין אמונתו שלימה, לדעת כי כל המאורעות וההרפתקאות נגזרו עליו מן השמים.

מה שהאדם גדל בעבודת ה' - אומר הרבי הר"נ זצ"ל - זהו הכל בכח האמונה ואריכת אפים (התלויה באמונה כנ"ל), ומוסיף הוא ז"ל לבאר כי האדם הרוצה ללכת בדרכי התורה והיראה, בהכרח שיעברו עליו הרבה נסיונות כמשל החיטה, כשמיניחים אותה בארץ, כמה רוחות זיקים ורעמים עוברים עליה ורק כשהארץ טובה קולטת היא לתוכה את הגרעין הנזרע ואינה מנחת לרוחות הנושבות להסיעה ממקומה, כמו כן האמונה, אריכת אפים היא המסתור והמחבא שבו מסתתר האדם מכל סערות רוח המתחוללות, ובכחה גדל הוא בעבודת ה' ועולה מעלה מעלה (ליקו"מ). אמונה זה סדר זרעים, אמונה היא כח הגודל וכח הצומח מלשון: ויהי אומן את הדסה (אסתר ב'). בלי אמונה אין לאדם חיות, הבנה, הרגשה בעבודת ה', והוא נרקב ממש כגרעין הזרע בארץ בור, אמונה מוספת לאדם אריכת אפים, לעבור על כל המניעות והבלבולים בשלום, בלי להתבלבל מכל מה שעובר עליו, בכח האמונה והבטחון אינו מתיירא משום דבר שבעולם, מאריך אפו ועובר על הכל בשלום. (שם).

אריכת אפים תלויה באמונה, כי כל זמן שיש ע"ז בעולם חרון אף בעולם, כל זמן שאין בני האדם מתנהגים על פי לימודי ה"אמונה" והולכים תועים אחרי כל העבודות הזרות, הדעות הנפסדות של הפילוסופיה ה"ארוה" (בלשון הראשונים) והחקירות המתועות, כל זמן שיש ע"ז בעולם חרון אף בעולם, כי אז בני האדם מלאים כעס ומכאובים בחי' והתקצף וקלל במלכו באין להם יכולת לשאת ולסבול את כל ההרפתקאות כמו האיש המאמין.

המדה הזאת של אריכת אפים, שרוב גופי התורה (בפרט המצוות שבין אדם לחבירו) תלויות בה, לזכות אל המדה הקדושה הזאת יכולים רק בארץ ישראל ועל כן אומר הר"נ זצ"ל בספרו: עיקר גודל ההשתוקקות וההתלהבות של משה רבינו ע"ה שהיה מתלהב לא"י כל כך, היה רק בשביל מדה זאת של אריכת אפים, מחמת שראה ששם בארץ ישראל זוכים לבחי' ארך אפים.

ובזה מפרש הר"נ זצ"ל את הכתוב: וימהר משה ויקד ארצה וישתחו. יקוד שהיה לבו של משה"ה בוער לארץ ישראל כיקוד אש, כי ארך אפים ראה - ראה ששם בארץ ישראל יכולים לזכות לארך אפים.

ולכן צריך כל אדם לבקש מהשיג' שיהיו לו כיסופין וגעגועים לארץ ישראל, וגם שיהיה געגועים לכל הצדיקים לא"י, והיא סגולה לכעס כי כל הכועס כאילו עובד עכו"ם, אבל ארץ ישראל היא בחי' אמונה בחי' ארך אפים היפך הכעס (ליקטי עצות).

ועל כן כתיב ונתתי שלום בארץ (ויקרא כ"ו) היפך הכעס והמחלוקת שבחיק כסילים ינוח אבל ארץ ישראל שאוירה מחכים, רב בה השלום בחי' "נועם אלו תלמידי חכמים שבא"י שמנעימין זה לזה בהלכה" (חז"ל).

ולכן אומר הר"נ זצ"ל על ידי מחלוקת פוגמים בקדושת א"י ואז נקראת ארץ כנען בחי' ויהי ריב בין רועי מקנה אברם ובין רועי מקנה לוט והכנעני והפריזי אז יושב בארץ (בראשית י"ג) כי קדושת א"י היא בחי' דעת ושלום בחי' לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים (ישעיה י"א).

ע"ס אדמו"ר
הנהיג עבדו מוקד דמנה מברסלב וז"צ

שבת התאחדות והתעלות בצילא דמהימנותא דרשב"י

לכלל אנשי שלומינו
בארה"ק

שב"ק פרשת אחריי קדושים
ו' אייר תשע"ה

ע"ס אדמו"ר
הנהיג עבדו מוקד דמנה מברסלב וז"צ

התודה והברכה לגדיבים החשובים והיקרים שהרימו תרומות נכבדות במיוחד להוצאות השבת

הר"ר נפתלי צבי רייכמאן הי"ו	הר"ר נפתלי שטיצר הי"ו
הר"ר בנימין ווייצהנדלר הי"ו	הר"ר נתנאל תפילינסקי הי"ו
הר"ר נתן הירש הי"ו - לונדון	הר"ר מאיר רובינשטיין הי"ו
הר"ר חיים רייכר הי"ו	הר"ר יהושע קעניג הי"ו - אוסטרליה
הר"ר יצחק גרינוולד הי"ו	

וכן כל שאר התורמים כל אחד בשמו הטוב יבורך
ישלם להם השי"ת כפועלם ומעשה ידם ירצה, ויזכו לכל מילי דמיטב,
בזכות התנא האלוקי רשב"י, ובזכות רביה"ק הננמ"ח זי"ע

ברכת מזל טוב חמדה ולבבית שלוחה בזאת לחברינו היקרים

להולדת הבנות

ר' שלום שטיין, ר' נתן ברי"ק שפירא, ר' יואל קוט,
ר' ישראל יעקב שפירא, ר' נתן יוסף בורשטיין, ר'
יעקב נתן אנשין, ר' משה יעקב צוקר, ר' עמרם
פוקסברומר, ר' ישראל סיעה, ר' שמעון ברי"נ
אנשין, ר' בנימין פראנק, ר' יהושע דרוק, ר'
שמעון תפילנסקי

להולדת הבנים

ר' ישראל זאב קעניג, ר' שמואל בר"נ שפירא, ר' נתן צוקר,
ר' רפאל ויסקי, ר' יעקב יוסף אנשין, ר' אלימלך אנשין, ר'
ישראל נחמן פרנק, ר' יוסף רוזנטל, ר' יצחק יונה אנשין,
ר' שלמה יהודה וייצהנדלר, ר' שמואל מאיר בר"ש אנשין,
ר' ישראל דב שור, ר' ראובן קלפהולץ, ר' מיכל לוינזון, ר'
שמואל מאיר ברמ"ג אנשין, ר' שמואל קלצקי, ר'
שמואל פוקס, ר' שמואל יצחק סיימונס, ר' לוי
יצחק צוקר, ר' יצחק ויסקי, ר' נחמן חשין, ר'
נתן ב"ר נחמן יצחק שפירא. ר' חיים אליהו
נפתליס, ר' יצחק לבובסקי

סדרת של שבת

9.30/12.00 כי בשמחה תצאו - יציאה למירון

והצעת מטתי - שיבוץ והתארגנות באכסניה, כמפורט במודעות בכניסה לאולם האוכל

3.00 'טועמיה חיים זכו' באולם האוכל

- הדלקת הנרות באולם האוכל -

6.30 הודו, מנחה וקבלת שבת

~ כל התפילות יתקיימו בביהכ"נ שבמתחם ~

"דא היא סעודתא דחקל תפוחין קדישין" - סעודת ליל שב"ק באולם האוכל

⌘ "בישבת יושבת בזמר ושבחה" - סעודת שב"ק בהתרוממות ⌘

"די גילדערנע נעכט"

1.38 נקודת חצות "חצות לילה אקום"

4.30 שירות ותשבחות - בביהכנ"ס שבמתחם האכסניה

4.40 ברכות, תפילת שחרית כוותיקין

4.50 הודו

"דא היא סעודתא דעתיקא קדישא" וסיפו"מ - הסעודה מיד לאחר התפילה

2.00-3.00 "עונג שבת" באולם האוכל

3.00 אמירת כל ספר התהלים בציבור בהיכל הציון

בשעה 5.10 תתקיים בעז"ה שיעור בתורת רביה"ק
ע"י אחד ממושפיעי אנ"ש שליט"א
בביהכנ"ס במתחם

5.50 מנחה של שבת

"דא היא סעודתא דזעיר אנפין - רעווא דרעווין"

מעריב והבדלה

מלוה מלכה במקום מיד לאחר הבדלה

9.50 בדיוק! יוצא האוטובוס הראשון. כי בשמחה תצאו - שובו לכם לאהליכם בעזה"ת.

זכות התנ"א הרשב"י, וזכות רבינו הקדוש הנגמ"ח יעמוד לנו להיוושע בכל משאלות לבנו
לטובה ולברכה ונזכה לחדש נעורינו כנשר בעבודת ה'